

ព្រៃតាវិក្សា និង ព្រៃតាបស្តីឈើ

នោម

រៀបរៀងដោយ

និក្ស និន នៅលី ស៊ូហ្មុទ្វូរា

វគ្គដោធិវង្ស ប្រចេសបារាំង

បោះពុម្ពថែកជាជម្យទៀន

ដោយ

ឧបាទន នាន់ ធម៌

ឧបាទិក្សា ឯិន នៅនឹង

ព្រៃនិភ័យ និង ព្រៃនិភ័យ

រៀបរៀងដោយ

សិក្សា និង នៅលម្អាតក្រុងទូរ

វាយកំព្យួច និង ចាត់ថែងដោយ

ភីអូ ពេជ្រ សាមុន ចិរវឌ្ឍនា

ធោះទុម្ភដែកជាសម្បទាន

លីកទី ១ ចំនួន ៧៥០០ ក្បាល

ឧបត្ថម្ភដោយ

វគ្គបាទិវិធម្ភ ប្រធែសាបាប៉ា

ព.ស. ២៥៥៧

គ.ស. ២០១៣

នគរបាលកម្មវិធី

នៅលទ្ធផល

ឧបាសារ លិម យោងអើ ចង់បានសៀវភៅជមឺ ត្រូវសិក្សា
និងត្រូវបញ្ជូណ៍ ថែកជាជម្យទាន ព្រមទាំងបានបច្ចុប្បន្នចំនួន
៩០០០€ សំរាប់អប់រំការធោះពុម្ពសៀវភៅជមឺនេះដឹង ។

ខ្ញុំ អាជ្ញាកាត បានព្យាយាម ស្រាវជ្រាវរវាយប្រឈម សរស់សៀវភៅ
ជមឺនេះ សរស់បែបខ្លួន ។ បើទេ អត្ថិនិយ មានខ្លួនឯមសារ ជ្រាល
រួច ត្រូវឈរការសិក្សាបឋិបត្តិ ។ សូមលោក អ្នក យកចិត្តទុក-
ដាក់មាន ទីបិទសេចក្តីខ្លួន នេះបាន ។

ត្រូវឃ្លាយ ឧបាសារ លិម យោងអើ មិនបានយើង
សៀវភៅជមឺនេះទេ បើទេ មុននឹងតាត់ថែកស្ថានទៅ (នៅថ្ងៃអង្គារ
១៨ ឧសភា ២០១៣)តាត់បានយកសំណោះនេះ ទៅអានរួចហើយ។

សូមវិញ្ញាបាន នៃ ឧបាសារ លិម យោងអើ អនុមេនុយ
ទទួលយកទូទៅបុណ្យកុសល ដែលកែវិកអំពីជម្យទាននេះ ។ ដោយ
អំណាចនៃជម្យទាននេះ សូមវិញ្ញាបាន នៃ ឧបាសារ លិម យោងអើ
បានទៅសោរសេចក្តីលុប ត្រូវឈរការសិក្សាបឋិបត្តិ កំហើយ៉ាងយុទ្ធសាស្ត្រ ។

វិញ្ញាបានដើរឃើញ ប្រធែលបារាំង, ថ្ងៃទី ១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣

កិត្តិ ដីន កែន តម្លៃប្រាប់

និមិត្ត តាមី នាគនុវត្តន៍ អង្គភាព សេខាន់តម្លៃទូទៅ

៣៤

និមិត្ត តាមី និក្សពេល និក្សា ឬ នាគនុវត្តន៍ និមិត្ត ឬ
អបិវិជ្ជនិក្សា អបិវិនិត្តនិក្សា អបិវណ្ណានិក្សា ឬ ម្នាលកិក្ស-
ទាំងឡាយ សិក្សានេះមាន ៣ ។ សិក្សា ៣ តើធ្វើមេច ។ តើ
អធិសិលសិក្សា ១ អធិបិត្តសិក្សា ១ អធិបញ្ញាសិក្សា ១ ។^(១)

និក្សា

ការសិក្សា ឲ្យគ្រាន់តែចេះដឹងចំណោះវិញ្ញាដៀរ ។ មិនទាន់
មានការបងិបត្តិទេ ហេវថា បរិយត្តិ ។ ការសិក្សាជែង បងិបត្តិ
ជែង ទៅជាមួយគ្នា ឧ. កិក្ស សិក្សាថា អាជ្ញាមញ្ញ ដឹងច្បាស់
ទូរការយទាំងឡាភុំ ធនការដើរីមច្ចោល សិក្សាថា អាជ្ញាមញ្ញ ដឹង-
ច្បាស់ទូរការយទាំងឡាភុំ ធនការដើរីមចេញ ផ្ទប់ដោដៅម ហេវថា
សិក្សា ។ គោលដំណោះស្រាយ សំរាប់សិក្សាជែង បងិបត្តិជែង ទៅជាមួយ
គ្នា កើហេវថា សិក្សាដែរ ។

និក្សា ៣

ការសិក្សាជែង បងិបត្តិជែង ទៅជាមួយគ្នា ដើម្បីអប់រំការយ

(១) - សុត្រនុបិធី អគ្គនារិកាយ គិកនិបាត ៤១-៤២-៣៣៨

វាតា ចិត្ត និង បញ្ញា ស្ម័គ្រលេងឡើងជាលំដាប់ រហូតអស់
កិលេសាសវេះ បានសម្រេចមតុជាលុយលោក ព្រះនិញ្ញាន ហោថា សិក្សា
បុ ត្រូវសិក្សា ។

ទីក្រុា ៣ នឹង :

១-អង្គិនីជនទីក្រុា ការសិក្សាបដិបត្តិក្សាដុំអធិសិល ។

២-អង្គិនិត្យនទីក្រុា ការសិក្សាបដិបត្តិក្សាដុំអធិចិត្ត(សមាជិ) ។

៣-អង្គិនិច្ចុវានទីក្រុា ការសិក្សាបដិបត្តិ ត្រូវអធិបញ្ញា ។

ឯ ត្រូវសិក្សា គេប្រើនិយាយភាពខ្លួនថា និង និមិត្តិ
បណ្តុះ ផ្ទៃបែងកំណែ ។ ចំណោក ព្រះពុទ្ធឌ ត្រូវដំសំដែងថា
អង្គិនីជនទីក្រុា អង្គិនិត្យនទីក្រុា អង្គិនិច្ចុវានទីក្រុា ។

អង្គិនី ប្រើថា ត្រូវបន្ថែម ពីមិនធ្វើបាន មិនមែនបដិបត្តិ
បន្ថែម ។ គម្រប់កិច្ច ឬ បដិបត្តិដើម្បីទៅកើតក្នុងស្ថានស្ថាតិជាគើម
នៅៗទេ គឺ បដិបត្តិយកជីវិតទៅប្រឈរ ដើម្បីបានសម្រេចមតុជាលុយ
ព្រះនិញ្ញាន ។

ហេតុនេះ អ្នកបដិបត្តិ អធិសិល មានសិក្សាបទិច ឬ
សិក្សាបទប្រើន មិនជាប្រមាណ ប្រការសំខាន់បំជុំតិច សិល
មិនជាប់ មិនធ្លេះ មិនពញុស មិនពាតាល ជាសិលអ្នកជា ដែល
អ្នកប្រាប្បីសរស់រោង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងទូរការចំនួនសមាជិ ។

អ្នកបដិបត្តិ អធិចិត្ត មិនមែនធ្វើសមាជិញបានយក ដើម្បី
បានទៅកើតក្នុងព្រាយុលោកទេ គឺអប់រំចិត្តឡើសប៉ា ដើម្បីបណ្តុះ
វិបស្ថុនាបញ្ញា ឡើងសំឡើង ។ រហូតបានសម្រេចមត្តជាលក្ខៈនិញ្ញាន ។

អ្នកបដិបត្តិ អធិបញ្ញា កើតូចញ្ញា មិនមែនបណ្តុះឡើកើត
លោកិយបញ្ញាទេ គឺបណ្តុះឡើកើតលោកុត្តរបញ្ញា ភ្នៀងថាយើញ
ច្បាស់តាមសេចក្តីពិត នូវសភាពរួមមិ អាចកាត់កិលសាសវេះ ព្រម
ទាំងប្រសតល់ឡើអស់របីង រំលត់នូវកងទុកទាំងមួល សម្រេច
ត្រេនិញ្ញាន ។

ឧត្តរសង្គែត :

អ្នកបដិបត្តិធមិ ភាគច្រើន កាន់តែសិលមួយ សមាជិ និង
បញ្ញា មិនបដិបត្តិធមិ ។ កាន់តែសិលមួយ ត្រាន់បើជាងមិនកាន់
អ្នីសោះដែរ បុំនែក រាជិនគ្រប់គ្រឹងរបស់វាទេ ។ អ្នីដែលយុមជ្រើមិន
ស្អែកប់តាមឃុំបន្ទាល់របស់វា រាជិនអាជាសមូលឡើងសំឡើង និង
ទៅបានទេ ។ និង លំអាជាងដើម នាគាយ លំអត្រដៃកណ្តាល
មក្ខារ្យ លំអក្សុងទីបំផុត ។ ហេតុនេះ គេត្រូវតែបដិបត្តិ សិល
សមាជិ បញ្ញា ទាំង ៣ នេះ ឡើងបាន ទីបាជាសល់នូវទីបំផុតទុក
គឺ ត្រេនិញ្ញាន បាន ។

ម៉ាកដៃ សូម្បីតែបដិបត្តិ សិល សមាជិ បញ្ញា ទាំង ៣

នេះ ព្រមត្រារេីយ កីពិតមេន បុរីនូ សីល សមាជិ បញ្ញា ថ្វាក់
ធម្មតា គឺ មិនមែនជាថ្វាក់អធិសីល(អរិយសីល) អធិចិត្ត(អរិយ-
សមាជិ) អធិបញ្ញា(អរិយបញ្ញា) គេកើនឡើងវិញ នៅក្នុងរដ្ឋសំណារ
មិនអាចឆ្លងទោរកលោកកុត្តាតានឡើយ ។ ហេតុនេះរេីយ គេត្រូវ
តែបងិបត្តិតាម អធិសីល អធិចិត្ត អធិបញ្ញា ទាំង ៣ នេះ ម្បញ្ញម
ត្រា ទីបាត់មានធម្មតាដីបំផុតទុក គឺ ព្រះនិត្យាន ។

លោកុជបេតិច្ឆនិក្សា

ហេតុមី ? សិក្សា ទីបាត់មានធម្មតាដីបំផុតទុក ៣ ។ បីមានតិច
ត្រឹមតែមួយ បុ ពី មិនបានបុ ? បីមានប្រើនិងធម្មតាដីបំផុតទុក ៣ ។
មិនបានទេ ? មិនបានទេ មានតិចជាង ៣ មិនបានទេ ព្រាមខ្លះ
ប្រើការមិនគ្រប់ បីមានប្រើនិងធម្មតាដីបំផុតទុក ៣ កើមិនបានដែរ ព្រាមខ្លះ
លើស តែត្របេយោជន៍ ។ សិក្សា ជាថ្វាក់កំហាត់រោគ គឺ កិលេស ។
កិលេស មាន ៣ យ៉ាង សិក្សា កីត្រូវមាន ៣ យ៉ាងដែរ ទីបាត់មានធម្មតាដីបំផុតទុក ៣ ។

ភិលេស ៣ យ៉ាង

១-ឯកសារុប្បាយកិលេស កិលេសគ្រាតតគ្រាត(ជាំ) ឧបនាយិ-
ធន សម្ងាប់សញ្ញ និងឲ្យឱ្យឱ្យ លួចត្រូវត្រូវ ការិយាល័យ ឬត្រូវបាន
ប្រើប្រាស់សញ្ញាណកាម ជាមួយ ឬ ប្រពន្ធ ក្នុង ថា របស់គេជាដើម។

២-ទីលក្ខណៈនិងការបង្កើត កិលេសមធ្យម រួមចិត្ត នៅដីភាព ប្រមុជនឹងចែលជាប្រព័ន្ធប្រភពមករើយ ។ នាមខ្លួន សេចក្តីពេញ ចិត្តនឹងកាមគុណា (ស្រឡាញ) ព្រាណធន សេចក្តីគុំពុន (ណូប) ជាដើម ។

៣-អនុសញ្ញិជ័យ កិលេសលើក ដោកសម្រំនៅក្នុង សន្ទានចិត្ត នាមវាង តម្រូវការ ធមិយ សេចក្តីថ្លែងច្បាក់ជាដើម ។ អនុសយកិលេស ផ្ទួចកករនៅក្នុងបាត់បាន ឬ បានស្រែ ពេលធ្លូបាន ទីការាងលើច្បាក់ អាចប្រើការបាន ឬ បានស្រែ ពេលនោះ កករអំណុំការឱ្យដោល ទីក្រោបជាលួក ប្រើការលែងបាន ។

បុគ្គលប្រព្រឹត្តកន្លែង វិគិតមកិលេស ឯធម៌ ផ្ទួចជាកាមេសុ មិញ្ញាទារ ជាដើម ប្រព្រឹត្តកន្លែងវិចហើយទៅ វាមិនចប់សូន្យទេ វាមានការសំណាល់របស់វាដ៏ អនុសយកិលេស លើក ។ ផ្ទួចជាកាមរាត ជាដើម សល់នៅដោកសម្រំក្នុងសន្ទានចិត្តរបស់យើងជាផ្សាប ។ អនុសយកិលេស នោះ ប្រើនឱ្យដោ ។ ប្រើបង្ខួច ចិត្តរីង រដៃចាំតំតើកាសនឹងផ្ទះទៅបុណ្យណាម ។ នាមវាង នោះ ពេលមានការមួលឱ្យសម្បទរដល់វាបើយ វាប្រើបន្ទូនជាដ៏ នាមខ្លួនបន្ទាប់មកជាដ៏ នាមខ្លួន ទិញ្ញាធារ សាដាស្ទីឡើក វិលទេវិលមក តែយ៉ាងនេះឱ្យ ។ ហេតុនេះ តែត្រូវតែកាត់ផ្ទាច់ អនុសយកិលេស

នេះ ឯអស់ប្រសអស់តល់ចេញ ធីបអស់បញ្ញា សម្រេច មត្ត
ផល ព្រះនិញ្ញាន ពាន ។

ធមិត្តធម៌ជាតិទី៣ នាយកៈ

១-ធមិត្តធម៌ជាតិខ្លា កំបាត់វិភីកុមកិលេស ពានសេចក្តីថា
បើគេការអធិសិល ម៉ោងតែត្រីមត្រូវហើយ អាចកំបាត់កិលេស
ប្រហែលនេះ ពាន ។

២-ធមិត្តធម៌ជាតិខ្លា គ្របសង្គត់ បរិយុដ្ឋានកិលេស ពាន
សេចក្តីថា បើគេអប់រំចិត្តជាសមាជិ ត្រីមត្រូវហើយ អាចគ្រប
សង្គត់កិលេសប្រហែលនេះ មិនម្បែកឡើងពាន ក្នុងពេលជាសមាជិនោះ ។ បើទេ វាមិនទាន់អស់ប្រសតល់ទេ គេត្រូវតែចំណើន
ជមិ(បញ្ញាប្រុវបសុទ្ធសាស្ត្រ) ម្បាតស់ឡើងចំមទៀត ។

៣-ធមិត្តធម៌ជាតិខ្លា កំបាត់ អនុសយកិលេស ពានសេចក្តីថា
បើគេអប់រំចិត្តក្នុងអធិបញ្ញាសិក្សា (វិបសុទ្ធសាស្ត្រ) ម៉ោងតែត្រីមត្រូវហើយ អនុសយកិលេស នឹងដោះខ្ទាតក្រែរម អស់ប្រសអស់តល់ នៃដែលបញ្ញាអីតទៅឡើតពានហើយ សម្រេច មត្តផល ព្រះនិញ្ញាន ចប់ត្រីមបុណ្ណោះ ។

មន្ត្រីទាំងបី

ជ្រើរកណ្តាល
នាមខែ

ជ្រើរកណ្តាល តី ជ្រើរនៅចេញទេះ ជ្រើរអមទាំងពីរ តី កាមសុ-
ខលិកានុយោគ ប្រចុកប្របល់នឹងកាម ដែលចូកត្របាស្ថាមួកស្រុក
គេចូលចិត្ត គេបងិបតិត្តា ស្វៀថ្ម... ។ វិនិ អត្ថកិលមធ្យានុ
យោគ តីជ្រើរដែលធ្វើ ខ្ញុនម្រឡូលំបាក ផ្ទុចូកអួកប្រុសខ្លះ គេ
បងិបតិ ស្វៀកបាក់ស្វៀកស្វៀ ឬ មិនស្វៀកបាក់លោះ ហិរញ្ញាគស្វៀ
ដែកហាលថ្ម ឬ ដើរក្រើង ជាដើម ដើមីម្បីម្បីស្វៀតកិលេស ។
ជ្រើរកណ្តាលនេះ ត្រាជាតាត បានត្រាស់ដីងហើយ ដោយបញ្ហា
ដីក្រោលង ជាដ្វើរធ្វើម្បីកេះតចក្ខ ម្បីកេះតញ្ញាណ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសុប់រម្យាប់ ដើម្បីដីងប្រាស់ ដើម្បីត្រាស់ដីង ដើម្បី
ត្រាជិញ្ញាន ។ បញ្ហាកំបន្លែមទៀតម៉ា ជ្រើរកណ្តាល ត្រូវកែ
ប្រកបដោយអង្គ ឬ ហោចា អង្គភីកម្ពុជា ហើយ មិនប្រកបដោយ អង្គ ឬ
ទេ មិនហោចា ជ្រើរកណ្តាល ទេ ^(២) ។

(២) -វិនិយបិដក មហាមន្តរ: ធម្មចក្ខុយរៀនស្វែត្រ ៦-១៣-២៨

នគរបាលនគរបាល

ជ្រើមឱ្យប្រកបដោយអង្គ ៨ តី :

១ - សង្គមទិន្នន័យ ការយល់យើង្វេវ សង្គមចុះចូលក្នុង

អធិបញ្ញាសិក្សា

២ - សង្គមសង្គមទិន្នន័យ សេចក្តីព្រឹត្តិរំភេទ សង្គមចុះចូលក្នុង (បញ្ញាក្នុង)

៣ - សង្គមទាមទារ ពាក្យសំដើរ សង្គមចុះចូលក្នុង

អធិសិលសិក្សា

៤ - សង្គមសង្គមទិន្នន័យ ការចិត្តធមជីវិតច្បាស់ សង្គមចុះចូលក្នុង (សិលក្នុង)

៥ - សង្គមទាមរយៈទេស សេចក្តីព្រាយាមច្បាស់ សង្គមចុះចូលក្នុង

៦ - សង្គមសង្គមទិន្នន័យ ការរលិកច្បាស់ អធិចិត្តសិក្សា

៧ - សង្គមសង្គមទិន្នន័យ ការតាំងចិត្តមាំច្បាស់ (សមាជិក្នុង)

សង្គមទិន្នន័យ តី សេចក្តីដីដីក្នុងទួក សេចក្តីដីដីក្នុងហេតុ ជាទី
កៅកៅឡើងនៃទួក សេចក្តីដីដីក្នុងការរលកតែនៃទួក សេចក្តីដីដីក្នុង
បងិបទជាជាផំណេរឡៅកាន់ខីរលកតែនៃទួក ។

សង្គមសង្គមទិន្នន័យ តី សេចក្តីព្រឹត្តិរំភេទការចេញចាកកាម សេចក្តី
ព្រឹត្តិរំភេទការមិនព្យាយាទ សេចក្តីព្រឹត្តិរំភេទការមិនបៀវតបៀវន ។

សង្គមនាមេត្ត គឺ ចែកនាំវេរចាកការនិយាយកុហក ចែកនាំវេរចាកការនិយាយញូវេង ដើម្បី ចែកនាំវេរចាកការនិយាយទ្រព្រៃោះ ចែកនាំវេរចាកការនិយាយរោយរាយ ។

សង្គមនាមេត្ត គឺ ចែកនាំវេរចាកការសម្ងាប់ស្តី ចែកនាំវេរចាកការលួចប្រើប្រាស់ ចែកនាំវេរចាកការប្រព័ន្ធឌីជីថាមប្រសើរ (សេណមេចុន) ។

សង្គមនាមេត្ត គឺ សេចក្តីលេខបង់ការចិញ្ញីមជីវិតអុល ហើយ សម្រេចការចិញ្ញីមជីវិតត្រូវ ។

សង្គមនាមេត្ត គឺ ព្យាយាមញ្ញាំងញូកអកុសលដមិតី លាមក ដែលមិនទាន់កែវត្រូវ មិនម្បែកកែវត្រូវ ពាន ព្យាយាម លេខបង់ទូរញូក អកុសលដមិតីលាមក ដែលកែវត្រូវហើយ ព្យាយាមញ្ញាំងកុសលដមិ ដែលមិនទាន់កែវត្រូវកែវត្រូវ ព្យាយាមញ្ញាំងកុសលដមិ ដែលកែវត្រូវហើយ ម្បែកកែវត្រូវ នៅមិនម្បែកកែវត្រូវ ម្បែកកែវត្រូវ ពេញបិន្ទុណីក្រោលដ ត្រូវ ។

សង្គមនាមេត្ត គឺ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរកាយក្នុងកាយ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរនៅនាក្នុងនែនទានំនៅរាយ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរចិត្តក្នុងចិត្ត ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរធិត្តក្នុង ធិត្តទានំនៅរាយ មានព្យាយាមជាគ្រឹះតុតកំដោកលេស មាន

សេចក្តីដើរឡើង មានស្សារតី កំហាត់បង់ទូរអភិវឌ្ឍនា និង ទោមនស្ស
ក្នុងលោកចែង ។

នៅថ្ងៃនេះមាន គី ស្សាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្សាត់ចាក
អក្សសលជមិទាំងឡាយ បានដល់ទូរបច្ចេកដ្ឋាន ប្រកបដោយវិត្តក្នុង
ប្រកបដោយវិចារ មានពេលបីពី និង សុខ កែវតម្លៃវិវេក ហើយ
សម្រេចសម្រានឡើង ។ បានដល់ទូរទុកិយដ្ឋាន ជាបុណ្ណជាតកែវតា
មានក្នុងសន្ទានចិត្ត ប្រកបដោយសេចក្តីផ្លែត្រា គី ស្វោ មានសភាព
ជាថិត្តុខ្ពស់ឯក មិនមានវិត្តក្នុង មិនមានវិចារ មានពេលបីពី និង សុខ
ដែលកែវតម្លៃសមាជិ គី បច្ចេកដ្ឋាន ត្រោះរម្យាបិត្តក្នុង និង វិចារ
ហើយសម្រេចសម្រានឡើង ។ មានចិត្តឡើយលាយចាកបីពី ប្រ
កបដោយឧបក្រារ មានស្សារតីដើរឡើង សោយទូរសុខដោយនាម
កាយ ត្រោះអវិយទាំងឡាយ ពេលសរសើរទូរបុគ្គលដែលបានទូរ
តកិយដ្ឋាននោះថា បុគ្គលដែលបានទូរតកិយដ្ឋាន មានចិត្តប្រ
កបដោយឧបក្រារ មានស្សារតី មានធិជាភ្លើក្រឹងនៅជាសុខចុង
ត្រោះតកិយដ្ឋានណា កែវបានដល់ទូរតកិយដ្ឋាននោះ ហើយ
សម្រេចសម្រានឡើង ។ លេខបង់ទូរសុខដែង លេខបង់ទូរទុកិយដែង
មានសោមនស្ស និង ទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន កែវបានដល់

នូវចតុន្តុជ្រាវ ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសពិស់បរិ-
សុទ្ធ ដែលកៀវអំពីខ្សោយ ហើយសម្រេចសម្រានឡើ (៣)។

ឧត្តមសង្គ់កៈ :

មជ្ជិមា បដិបទា ឬ អផ្ទិកមត្ត មិនមែនជាមីតីថែទេ តី
ជាការក្សមសំរាប់បដិបត្តិ នៃ ត្រសិក្សា នោះឯង ។ ហេតុនេះ អ្នក
បដិបត្តិ គប្បីចំនួនធី ញូឡើជា មត្តសម្បី សិល សមាជិ
បញ្ញា ឡើជាមួយត្រា ។

ទេស្រែវេត្តនៅខ្លួនឯធនៅត្រូវ

ព្រះសម្ងាត់មួន សម្ងាត់ថា ម្នាលមាននេ ព្រហ្មយានកី
ធម្មយានកី អនុញ្ញារសង្គ្រាមវិធីយយានកី នេះជាមួយនេះអផ្ទិកមត្ត។
រច តី អផ្ទិកមត្ត នេះ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រជាប់ ផ្ទចតឡែ៖

សទ្ទា និង បញ្ញា ជានឹម, សទ្ទា ជាញុក, ហិរិនិតប្ប
ជាថ្មនោល, មនោ ជាឌីប្រ, សតិ ជាសារមី, សិល ជាគ្រឿង
ប្រជាប់តុបនៅ, ឈាន ជាក្រោ, វិរិយេ: ជាកង់, ឧបោយា ជា
កំណាល់នឹម, អនិញ្ញា(មិនបានបាន) ជាផំបូល, អព្យាតទេ
អវិហិសា និង វិរេក ជាអារុធភ, ឧត្តិ តីក្រោ(អត់ធនំអស្សាយ) ជា

(៣)-សុភន្តុបិសក សំយុត្តិកាយ មហាការវត្ថុ វិភាគិស្ស ៣៨-៣៩-១៨

គ្រឿងក្រារ៖ ប្រព័ន្ធដោដីម្យេត្រៃសនិញ្ញាន ជាតិក្រុមចាកលោកទៅ។
ប្រព័ន្ធនេះ ត្រូវបានរាយការណ៍ដោយបុគ្គលិក បុគ្គលិកនេះ
ជាមួកប្រាប់ ចេញចាកលោកនេះ ប្រកបដោយជំនួយ !
ជំនួយ ! ជំនួយ ! យ៉ាងពិតប្រាប់ (៤)។

ឧត្តមសង្គ័ត :

គើនិយាយពេល អដ្ឋិកមត្ត ឬ គ្រឿងប្រជាប់ អដ្ឋិកមត្ត
គេមិននិយាយដី មួកខ្លះ មិនទាំងដីដែង ។ តើយាននេះ អាច
ប្រព័ន្ធដោបារលួន បើ ទេ ? មិនបានទេ ហេតុនេះ មួក
បានបិត្តិធិ ត្រូវបណ្តុះគុណធិទាំងអស់នេះឡើង ទីបារ
បានបិត្តិរបស់ខ្លួនយើង មានប្រសិទ្ធភាពណ្ឌ ។

១- ពិធីថ្មីនៃ អគ្គនឹកបច្ចន្ទំ

ព្រះសម្បាលមួន សម្បូរដ្ឋាន ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ ការងារ
ទាំងឡាយនេះនឹងមួយ ដែលបុគ្គលប្រព័ន្ធដោដីដោយកម្បាំង ការងារ
ទាំងអស់នោះ បុគ្គលប្រព័ន្ធអាស់យទ្ទរដែនដី ឬទៅលើដែនដី
ទីបាន... យ៉ាងណាមិញ្ញ ។ ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ កិត្ត
អាស់យទ្ទរសិល ឬទៅក្នុងសិល ទីបច្ចំនៃយទ្ទរមត្តប្រកបដោយ

(៤)-សុត្តនិធមក សំយុត្តិកាយ មហាការវត្ថុ ៣៧-២៣-១២

អង្គ ធន ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យប្រើនប្រាស់មក្ខប់ប្រាកបដោយអង្គ ធន ដីប្រសើរ បាន យ៉ាងនោះដ៏ ។

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចកុងសាសនា នេះ ចំណើននូវសម្បាទិត្តិ សម្បាសអ្នបោរ ។លើ សម្បាសមាតិ ដែលអារ៉សយន្តរការស្ថប់ ស្ថាត់ (វិវេកនិស្សិត់) អារ៉សយន្តរការប្រាសហាកតម្រោក (វិវាទ-និស្សិត់) អារ៉សយន្តរការលត់ (និរាងនិស្សិត់) បង្កោនទោរក ការលេបដៃ (រោសុគ្គបិណ្ឌមី) ។

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចកុងសាសនានេះ ចំណើននូវសម្បា- ធិត្តិ សម្បាសអ្នបោរ ។លើ សម្បាសមាតិ មានការកំពាត់បង់នូវ ភត៌ជាទីបំផុត (ភតវិនយបិរិយាសាំ) មានការកំពាត់បង់នូវ ទោស់ជាទីបំផុត (ទោសវិនយបិរិយាសាំ) មានការកំពាត់បង់ នូវមោហ៌ជាទីបំផុត (មោហវិនយបិរិយាសាំ) ។

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចកុងសាសនានេះ ចំណើននូវសម្បា- ធិត្តិ សម្បាសអ្នបោរ ។លើ សម្បាសមាតិ ដែលចុះសិប់កាន់អមត់ (អមតោតដំ) មានអមត់ប្រព្រឹត្តទោខាងមុខ (អមតបរាយនំ) មានអមត់ជាទីបំផុត (អមតបិរិយាសាំ) ។

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចអារ៉សយន្តសិល ចិត្តទោកុងសិល ទីបចំណើននូវមក្ខប់ប្រាកបដោយអង្គ ធន ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យប្រើនប្រាស់មក្ខ

ប្រកបដោយអង្គ ធន សំប្តីជាន យ៉ាងនេះនេះ (៥) ។

ទីក្រុរសដោព័ត៌មាន :

១-អ្នកចំណើនទូរមតិប្រកបដោយអង្គ ធន សំប្តីជាន ត្រូវ
អាស្រែយទូរស័ព្ទ ឬទិន្នន័យស័ព្ទ (ជាមុន) មិនមែនចាប់ចំណើន
អង្គធ្វើកម្ពុជាបៀយ ទីបស័ព្ទកៅតឡៅក្នុងឧណាណោះទេ ។

២-ចំណើនអង្គធ្វើកម្ពុជា ត្រូវអាស្រែយ វិហេក-វិភាគ-និភ័ព
រោគុត្តិបរិណាមី បង្កោនឡានដើម្បីលេខបង្កិលេស ។ មិនមែន
គ្រាន់តែថាដើរតាមអង្គធ្វើកម្ពុជា ប៉ុណ្ណោះ មិនដែលគិតលេខបង្កិលេស
ម្នាក់សោះនោះទេ ។

ពិន័រ ៥ នៃ :

១-ពិន័រទីនៅក្នុងពិន័រ សូបំស្តាត់កិលេសដោយការសង្គត់ទុក
តី ពេលដែលចិត្តស្ថិតនៅក្នុងឈាម កិលេស នឹវរណិតមិសូបំស្តាត់
ម្នាក់យូរយេះ ។

២-ពិន័រទីនៅក្នុងពិន័រ សូបំស្តាត់កិលេសដោយអង្គធន មិនត្រូវ
ដឹងដែល ទំនាក់ទំនាក់ សូបំស្តាត់កិលេស ដោយការទ្វាន
ជាដើម ។

៣-សង្គមតិទេក សូប់ស្តាត់កិលេសដោយធានាត គីល់
ដោយលោកកុត្តរមត្ត ត្រួនខណៈនៃមត្តទោះ ។

៤-បចិបស្សិទិទេក សូប់ស្តាត់កិលេសដោយ
លោកកុត្តរមត្តទោះហើយ កំពុងសិតនៅក្នុងលោកកុត្តរដែល ។

៥-វិនុនុយជាពិទេក សូប់ស្តាត់កិលេស ដោយរហាល់
ចេញអស់រលីង ត្រួនខណៈក្រាយលោកកុត្តរដែល ចូលដល់អមត-
ធាតុ គី ព្រះនិញ្ញាន ។

អ្នកចំណើនអដ្ឋិកមត្ត អាស្រែយទួរវិភាគ អាស្រែយទួរទិន្នន័យ
បង្កាននៅដើម្បីលេខ៖បង់ មានអត្ថន័យ ពួមត្រានីងវិវេក ជំនួស
ត្រានាន ។

៦-ចំណើនអដ្ឋិកមត្ត ដើម្បីកំបាត់ រាជៈ ទោសៈ មោហៈ
និងដើម្បីមានអមត៖ជាទីបំផុត (អមតបិរិយាលាំ) ។ មិនមែន
ចំណើនលេង ។ ឬ ត្រាន់តែ មួយបន្ទុកិសុំយប់ឱ្យល្អាន់ទេ ។

៧- ចំនួន នគ្គលិកមត្ត

រំមេងធ្វើ សកិប្បដ្ឋាន មួយពេលបិរុបណី

៩*៨

ព្រះសម្ងាត់មួន សម្បងថា ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ ឧបល់ធ្វើដោយ
រំមេងបក់នៅក្នុងអាកាស គីឧបល់ទិសខាងកើតខ្លះ ឧបល់ទិសខាង
លិចខ្លះ ឧបល់ទិសខាងជើងខ្លះ ឧបល់ទិសខាងក្បែងខ្លះ ឧបល់មាន

ធ្លីខ្លះ ឃុលមិនមានធ្លីខ្លះ ឃុលត្រជាក់ខ្លះ ឃុលក្រោខ្លះ
ឃុលខេរាយខ្លះ ឃុលខាំងខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលកិត្តទាំង
ឡាយ កិត្ត កាលចំនួនទូវមត្តប្រកបដោយអង្គ ឬ ដីប្រសើរ កាល
ធ្វើឲ្យចិនទូវមត្តប្រកបដោយអង្គ ឬ ដីប្រសើរ រំមងធ្វើ សតិប្បញ្ញតាំ
នៅក្នុង សម្បញ្ញតាំ នៅក្នុង តម្លៃបាន នៅក្នុង តម្លៃបាន នៅក្នុង
ពោធិ៍ នៅក្នុង ឲ្យពេញបិបុណ្ណោះ កីយ៉ាងនោះដោរ ។
ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ កិត្ត កាលចំនួន... កាលធ្វើឲ្យចិនទូវ
មត្តប្រកបដោយអង្គ ឬ ដីប្រសើរ ធ្លឹមច រំមងធ្វើ សតិប្បញ្ញតាំ នៅ
ក្នុង... ឲ្យពេញបិបុណ្ណោះ ។ ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ កិត្ត
កាលចំនួន... កាលធ្វើឲ្យចិនទូវ មត្ត ប្រកបដោយអង្គ ឬ
ដីប្រសើរ អាស្រែយទូវការស្ថែកស្រាត់ អាស្រែយទូវការគ្របាសាក
តម្រក អាស្រែយទូវការរលក់ បង្កោនទៅការ លេបង់ យ៉ាង
នេះជាង រំមងធ្វើ សតិប្បញ្ញតាំ នៅក្នុង... ឲ្យពេញបិបុណ្ណោះ (៤) ។

ឧត្តមសង្គ័ត :

ចំនួនកែអង្គតិកមត្ត ដីប្រសើរមួយ ឲ្យត្រីមត្រីរម៉ែត់ចត់
ពោធិបក្តិយធិងធ្វើកមាន សតិប្បញ្ញតាំ ៥ ជាអីម រំមងអល់ទូវ

(៤) - សុភន្ធបិដក សំយុត្តិកាយ មហាការវត្ថុ ៣៧-២៨៣-១៣៥

ការពេញបរិច្ឆេទវាទេស្សត្រប៊ែងប្រការទាំងពីឯង ។

៣- ថែនិន អគ្គនឹកបន្ល័

រំមែងកំណត់ដីនូវរួមមិនឈលត្បូរកំណត់ដីនឃធាយបញ្ញាផីក្រោលឃ

ព្រះសម្តាមមុខ សម្រួល់ជា ពួកមនុស្សមកកាន់ដីសំរាប់
ទួលត្រូវអំពីទិន្នន័យកំណត់ សម្រេចការនៅក្នុងដីនោះក្នុង មកអំពី
ទិន្នន័យលិច... មកអំពីទិន្នន័យដើង... មកអំពីទិន្នន័យត្រូវ
សម្រេចការស្វាក់នៅក្នុង នោះជាក្រុងត្រូវក្នុង ជាប្រព័ន្ធឌី
ជាហេស្សេះក្នុង ជាសុទ្ធតី យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ
កិត្ត កាលចំនួនូវមតិប្រកបដោយអង្គ ៥ ដីប្រសើរ កាលធ្វើឲ្យ
ប្រើឲ្យ ូវមតិប្រកបដោយអង្គ ៥ ដីប្រសើរ រំមែងកំណត់ដីនូវរួមមិ
នឈលត្បូរកំណត់ដីនឃមាយបញ្ញាផីក្រោលឃ រំមែងលេបង់ូវរួមមិ
នឈលត្បូរលេបង់ដោយបញ្ញាផីក្រោលឃ រំមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ូវ
រួមមិនឈលត្បូរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាផីក្រោលឃ រំមែងចំនួន
ូវរួមមិនឈលត្បូរចំនួនដោយបញ្ញាផីក្រោលឃ យ៉ាងនោះដែរ ។

ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ ចុះធមិនឈលត្បូរកំណត់ដីនឃ ដោយ
បញ្ញាផីក្រោលឃ ពើផ្លូចមេច ។ តី ឧបាទានក្នុង ៥ ។
ឧបាទានក្នុង៥ តី :

១-រួចបាទានក្នុង ២-រៀនូបាទានក្នុង ៣-សញ្ញបាទានក្នុង

៤-សង្ឃឹមបាននូន ៥-វិញ្ញាបាននូន ៦ ចុះធមិះដែលត្រូវ
លេបដោយបញ្ញាដីក្រែលង ពើផ្លូចមេច ៧ គី អវិជ្ជា ៩
ភវិតណ្ឌា ៩ ៩ ចុះធមិះដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា
ដីក្រែលង ពើផ្លូចមេច ៧ គី វិជ្ជា ៩ វិមុនិ ៩ ១ ចុះធមិះដែល
ត្រូវចំនួនដោយបញ្ញាដីក្រែលង ពើផ្លូចមេច ៧ គី សមថែ ៩
វិបស្ថិនា ៩ ១

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុ កាលចំនួន... កាលធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់
នូវមតិប្រកបដោយអង់ ៨ ធមិះប្រើប្រាស់ អាស៊យន្តវការសូប់ស្អាត់
អាស៊យន្តវការប្រាសហាកតម្រក អាស៊យន្តវការរលក់ ហង្ហាន
ឡៅកការលេបដោយបញ្ញាដីក្រែលង រំមែងកំណត់ដីនូវធមិះដែលត្រូវកំណត់ដីនូវ
ដោយបញ្ញាដីក្រែលង រំមែងលេបដោយបញ្ញាដីក្រែលង រំមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធមិះដែលត្រូវធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដីក្រែលង រំមែងចំនួននូវធមិះដែលត្រូវ
ចំនួន ដោយបញ្ញាដីក្រែលង យ៉ាងនេះនេះ (៨)។

ឧត្តមសង្គ័ត :

ចំនួនពេ អដ្ឋិកមតិ ធមិះប្រើប្រាស់មួយ ឲ្យត្រើមត្រូវម៉ត់ចត់

(៨)-សុភន្ធបិសក សំយុត្តិកាយ មហាផ្ទរត្ត ៣៧-២៤០-១៣៤

កិច្ចនៃអារិយសង្គ គី៖ បរិញ្ញយុកិច្ច បហាតួកិច្ច សម្បិកាតួកិច្ច
ភាគពេតួកិច្ច កីឡូវាម៉ា ធនបំពេញសង្គត្រប់ទាំងអស់ហើយ ។

សេតិថ្លែងនោះ

ព្រះសម្តាសមុខ សម្បុងម៉ា :

ឯករាយនោះ នឹងដំឡើងនៅ ឈល្មាន និង ឯករាយ...
ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ ផ្លូវនេះ ជាដូរម្នាលកែវម្នាយ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ
នៃសង្កែទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លែងបង់ទូវសេចក្តីសោក និង សេចក្តីខ្សែក
ខ្សែល ដើម្បីរំលត់ទូវទុក្ខ និង ធោមនស្ស ដើម្បីបន្ទុះទូវធមិំ ដីក្រ
លេង(អង្គភិកមត្ត) ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ (សម្រេច) ទូវព្រះនិញ្ញាន
ផ្លូវនោះគឺ សតិប្បញ្ញាន៍ ប្រការ :

១-រាយក្រឹង នាយកនាយកុម្ភន៍ និងនាយក កិច្ច(អ្នកបាសិបត្តិធមិំ)
ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូវការយក្ខុងការ នាយកទី និង នាយកនាយកនោះ
សេតិថ្លែង មានសេចក្តីព្រាយយាមជាគ្រឹះធម្មោះកិលេស មាន
សេចក្តីដីងខ្ពុន មានស្អារតី និង និលេយ្យ ទេរេន នគរិប្បារ-
ខោមនន៍ កំបាត់បង់ទូវអភិជ្រាត និង ធោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ។

២-នេជននាយក នេជននាយកុម្ភន៍ និងនាយក... ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូវរៀនទាក្ខុងនៅទាំងឡាយ មានសេចក្តីព្រាយយាម

ជារេវីងអុតកម្មោគិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្ថារពី
កំហាត់បង់ទូរអភិដ្ឋារ និង ទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ។

៣-ថិត្យ ថិត្យុជុចស្សី និង... ពិចារណាយើញ
រឿយ ។ ទូរចិត្តក្នុងចិត្ត មានសេចក្តីព្រាយាម... ។ ល។ កំហាត់
បង់ទូរអភិដ្ឋារ និង ទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ។

៤-បង្កួត បង្កួចស្សី និង... ពិចារណាយើញ
រឿយ ។ ទូរធិត្តក្នុងធិទាំងឡាយ មានសេចក្តីព្រាយាម... ។ ល។
កំហាត់បង់ទូរអភិដ្ឋារ និង ទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ^(៤) ។

ទីត្រូវសង្គ់តែ :

ព្រះស្បែកនេះ ឈ្មោះមហាសតិប្បញ្ញតានស្បែក ។ មុនដំបូង
បង្កួស ព្រះពុទ្ធសម្រាប់ផ្លូវមូលពេកមួយ គីរម សីល សមាជិ
បញ្ញា ទៅជាមួយឆ្នាំ និង ព្រាប់ទិសដោះដែលត្រូវទៅដល់គី សេចក្តី
បរិសុទ្ធ ធមុនុក្តុ សោក និង ការធ្វើឲ្យជាកំឡាត់ទូរព្រះនិញ្ញាន ផ្លូវ
នោះគី សតិប្បញ្ញតាន ។ សតិប្បញ្ញតាន ប្រចាំ អារម្មណ៍ សំរាប់តាំង
បុតមូល សតិ ។ តមូល សតិ គី តមូល ចិត្ត ព្រោះសតិ កើតជាបង្កួត
មួយចិត្ត ។ តមូល ចិត្ត ធ្វើមី ? តមូល ចិត្ត ឲ្យរានិង កុំឲ្យរាត់

(៤) -សុភន្ធបិសក ទីយនិកាយ មហាវត្ថុ ១៧-១៩៩-២៤៨

យោង នៅកអារម្មណ៍ដៃឃីងទាំងត្រួតពាប... ពម្ពល់ចិត្ត ស្វោនីង
ដើម្បីនិងបណ្តុះបញ្ញា វិបស្សនា ស្វីងច្បាស់នូវសការធំ តាម
សេចក្តីពិត ។ សតិប្បញ្ញាន អារម្មណ៍សំរាប់ពម្ពល់សតិ មាន ៤ គី
១-កាយ ២-វេចនា ៣-ចិត្ត ៤-ធមិ ។ មានត្រឹម ៤ បុណ្ណោះនិង
គ្រប់គ្រាន់លូម មិនខ្លះ មិនលើស ។ តាក្យថា កាយ ជាយុបធិំ
គីជាបស់ទូលអារម្មណ៍មិនបាន ដីងអារម្មណ៍មិនបាន ។ តាក្យ
ថា វេចនា ចិត្ត ជាទាមធមិំ មិនមានរូបឡេ បុន្ថែ វាទូល
អារម្មណ៍បាន ដីងអារម្មណ៍បាន ដីងសុខ ដីងទុក ដីងល្អ ដីង-
អាក្រក់ ជាផីម ។ តាក្យថា ធមិំ ជាបស់ទូឡេ ជាយុបធិំ
គីបាន ជាទាមធមិំគីបាន គីមានទាំងពីរបែបនេះ ។

បន្ទាប់មក ព្រះអង្គ ត្រួតដំឡើងបាប់ វិធីបងិបត្តិធមិំ ភិក្ខ
(បូឌីកបងិបត្តិធមិំ) គប្បីខុស្សហ៊ិចារណា ស្វែយីញ្ញរឿយ ។ នូវ
កាយក្នុងកាយ គីស្វាល់កាយ ស្វច្បាស់ កាយហើងវាគារី ? ជាមុន
បុរីសុខ ឬ ស្វែ... ? គប្បីិចារណា ស្វែយីញ្ញរឿយ ។ នូវវេចនា
ក្នុងវេចនាទាំងឡាយ នូវចិត្តក្នុងចិត្ត នូវធមិក្នុងធមិទាំងឡាយ ។
វេចនា ចិត្ត ធមិំ ហើង វាគារី ជាមុនបុរីសុខ ជាស្វែ ឬ ជាមី ?
ស្វាល់ស្វច្បាស់ យើងស្វច្បាស់ ។ នាងាតី ព្យាយាមអុតកម្មោ
កិលេស នៅទីនេះ មានសម្រាប់ នៅទីនេះ មានសតិ បាន
សេចក្តីថា គប្បីមានសតិ សម្រាប់ ព្យាយាមប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ ស្វោនីង

នៅ មិនមែនធ្វើលេង ។ ធ្វើដោរ... ទៅ ១ មានសតិ សម្រាប់ព្រាយាមប្រើដៃប្រាង តើព្រាយាមប្រើដៃប្រាងធ្វើអ្វី ? ដើម្បីអ្វី ? ធ្វើយ៉ា មានសតិ សម្រាប់ព្រាយាមប្រើដៃប្រាងពិចារណាល្យ-យើងប្រាស់នូវ ការ នៅនា ចិត្ត ធមិ ហើយដើម្បីកំចាក់បង់នូវ អភិជ្ជា សេចក្តីពេញចិត្ត ឡាមនស្ស សេចក្តីមិនពេញចិត្ត ក្នុងលោក តីក្នុងធមិដែលកំពុងពិចារណាបីនេះ តី ការ នៅនា ចិត្ត ធមិ ឯណានីមួយ កំស្រឡាត្រូវ កំស្ថប់រា វាគ្រាត់តែជាការ នៅនា ចិត្ត ធមិ បុណ្ណោះ^(៩) ។

រាយក្រឹងនគរបាលសិទ្ធិប្រជាពលរដ្ឋ

បន្ទាន់ឡើត ព្រះសម្តាសមុខ ត្រូវដំសែនុយពិន្ទាន់
សតិប្រជាន និងចាត់ -

១-ការ ក្នុងសតិប្រជាន ថែកចេញជាល យ៉ាង (បច្ច) តី
១-មានាពានបច្ច: ឧបល់ដើមចូល-ចេញ ២-ពិរិយាបចេបច្ច: ដើរ
យឺ អគ្គុយ ដែក ៣-សម្រាប់បច្ច: ឈានឡើមុខ ចយក្រាយ
ជាកស្សាំ យ៉ាង ស្ម័រស្សដៃ តាក់ចិត្ត នាន់ចង្វាន់ បត់ដើរក្នុង ដំ

(៩)-មតិខ្លះថា ក្នុងលោក តី ចិត្ត ឬ បញ្ហាក្នុង បុណ្ណោះ មតិនេះ វាគមិនត្រូវ តាមសារៗ ដែលកំពុងពិចារណាយើងនោះទេ ។

ទៅ មិនមែនធ្វើលាង ។ ធ្វើដោ... ទៅ ១ មានសតិ សម្បជញ្ញា
ព្រាយាមប្រើងប្រែង តើព្រាយាមប្រើងប្រែងធ្វើអី ? ធើម្បីអី ?
ធ្វើយថា មានសតិ សម្បជញ្ញា ព្រាយាមប្រើងប្រែងពិចារណាល្អ-
យើងឲ្យច្បាស់ទូវ កាយ នៅនា ចិត្ត ធមិ ហើយធើម្បីកំហាត់បង់
ទូវ អភិជ្រារ សេចក្តីពេញចិត្ត ឡាមនសុយ សេចក្តីមិនពេញចិត្ត
ត្រូវឲ្យលាក តីត្រូវឲ្យធមិដែលកំពុងពិចារណាបីៗ តី កាយ នៅនា
ចិត្ត ធមិ ឯណានីម្បយ កំស្រឡាញ់ កំស្ថប់រា វាគ្រាន់តែជាកាយ
នៅនា ចិត្ត ធមិ បុណ្ណោះ (៥) ។

នាយកឧត្តមស្ថានសិទ្ធិប្បន្ទោន

បន្ទាន់ឡើត ព្រះសម្តាសមុខ នៅក្នុងសំដែង នូវពិស្ងានទូវ
សតិប្បន្ទាន ៤ ផ្ទុចតាន់ -

១-កាយ ត្រូវឲ្យសតិប្បន្ទាន ចំកចេញជាលី យ៉ាង (បញ្ហា) តី
១-អាងាពានបញ្ហា: ខ្សែលំដើមចូល-ចេញ ២-តិរិយាបចបញ្ហា: ដើរ
យូរ អង្គុយ ដែក ៣-សម្បជញ្ញបញ្ហា: ឈានឡើមុខ ចិយក្រាយ
ងាកស្ថាំ ឆ្លង ស្វៀកស្អែង តាក់ចិត្ត នាន់ចង្វាត់ បត់ធើឯក្រឹម ដំ

(៥)-មតិខ្លះថា ត្រូវឲ្យលាក តី ចិត្ត ឬ បញ្ហាបន្ទុ មតិនេះ វាមិនប្រា-
តាមសាច់រឿង ដែលកំពុងពិចារណាយើងឲ្យនោះទេ ។

និយាយណី បុ នៅស្ម័ម មានស្តារតី ដីងខ្ពសជានិច្ច ៤-បិក្សល
បច្ច: សក់ ពេម ក្រចក ធ្វើឡូ សែវក ។ល។ ជារបស់បិក្សល
គ្មានីមរអើម ៥-ធាតុបច្ច: រួបភាយយើង ជាទាតុ ៤ តី ដី ទីក
ក្រើង ខ្សែល ៦-នវសីរិចិកាបច្ច: មនុស្សយើង ទីបំផុត ត្រូវស្តាប់
ឡើជាសាកសណ សវិរភាងភាយ ហើមច៉ាង ជាចំណើនៅពួកសញ្ញា
ឯក្រារង្វឹង យុរឡែ ពុកដុយ ហុយតាមខ្សែល បុ ហុរតាមទីក
អស់រលីង ។ របស់ទាំង ៦ យ៉ាងនេះ ជាយុបភាយរបស់យើង ជារបស់ជាប់ទាក់ទងនឹងរួបភាយរបស់យើង បុន្តែ សល់ទីបំផុតឡែ វាស្តាប់
វារលក់ សូន្យសោះ អស់រលីងឡែ យ៉ាងនេះជាឃី ។

នៅខាងចុង បទធមិនីមួយ ។ (ភាយ នៅទា ចិត្ត ធមិ)
ព្រះអង្គ សំដែងសង្គត់ចូល វិធីបិបត្តិ ចូលនេះ -

-អប្បត្តិត្រី នា ក្រោម ក្រោមុខស្តី ពិហានិ កិក្ត
(ម្នកបិបត្តិធមិ) ពិចារណាយើឡូរីយ ។ ទូវភាយ ក្នុងភាយ
ខាងក្រោងជាឃី ។

-ពិហានិ នា ក្រោម ក្រោមុខស្តី ពិហានិ
ពិចារណាយើឡូរីយ ។ ទូវភាយ ក្នុងភាយ ខាងក្រោងក្រោង ។

-អប្បត្តិពិហានិ នា ក្រោម ក្រោមុខស្តី ពិហានិ
ពិចារណាយើឡូរីយ ។ ទូវភាយ ក្នុងភាយ ទាំងខាងក្រោង ទាំងខាង
ក្រោងក្រោង ។

-សេច្ចុន្យយប់ខ្លាស្ថុបស្បី នា ក្រោមត្រួតពិចារណា
យើងរឿង ។ នូវធិនិត្ត គឺ ការប្រជុំកែវិភាគ ក្នុងការដែង ។

-តម្រូវបេត្រិន្ទៃ នា ក្រោមត្រួតពិចារណា
យើងរឿង ។ នូវធិនិត្ត គឺ ការរលក់ទៅ ក្នុងការដែង ។

-សេច្ចុន្យយប់ខ្លាស្ថុបស្បី នា ក្រោមត្រួតពិចារណា
យើងរឿង ។ នូវធិនិត្ត គឺ ការប្រជុំកែវិភាគ និង
ការរលក់ទៅ ក្នុងការដែង ។

-អតិថិជន ក្រោមត្រួតពិចារណា និង បច្ចុប្បន្ននា
ទេរាជី ឲ្យបានទៅ ក្នុងការដែង ។ សេច្ចុន្យយប់ខ្លាស្ថុបស្បី នា
សកិរបស់កិត្តិនៅ៖ ពាក្យមាត្រា ការយកមានមែន គ្រាន់តែដើរីម្រើជាតិ
ដីង (របស់ញាហា) គ្រាន់តែដើរីម្រើជាផីរិលីក (របស់សកិ) មិន
មាន ជាស្ត្រ បុគ្គលូ ឬ យើង គេ ទេ ។

-អតិថិជន និង ពិចារណា និង កិត្តិនៅ
ឧបាទិយត្តិ និង កិត្តិនៅ៖ មិនមានបិត្តមាស៊ីយ (គឺ មិនមាន
កណ្តាល និង ទិន្នន័យ) និង មិនមាន ឧបាទិយត្តិប្រកាន់ម៉ា មី ។
ក្នុងលោករឿង ។

កិត្តិ ពិចារណាអើងរឿង ។ នូវការ ក្នុងការ យ៉ាងនេះ
នឹង ។

ទត្តរសព្វ៌ :

ពាក្យតាចោនេះ តើមានអត្ថម័យ ផ្សេងៗមេច ?

នូវការយ ក្នុងការយ ខាងក្រុង

នូវការយ ក្នុងការយ ខាងក្រោម

។ល។

នូវធិ គីការប្រជុំកែីតឡើង ក្នុងការយ

នូវធិ គីការរលត់ចោ ក្នុងការយ

។ល។

ពាក្យថា នូវការយ សំដោយការយ (អារម្មណ៍) ដែល
កំពុងពិចារណា,

ពាក្យថា ក្នុងការយ សំដោយក្នុងបណ្តាកាយទាំងឡាយ
ជាប្រើប្រាស់,

ពាក្យថា ខាងក្រុង គីរបស់ខ្ពុន ពាក្យថា ខាងក្រោម
គីរបស់អ្នកដែល ។

ពាក្យថា ការប្រជុំកែីតឡើង សំដោយការកែីតឡើង ជាប្រើ
ប្រាស់ ធម្មូមច្បាល ចេញភី កែីតឡើងជាតិ តិរិយាបច ឬ ឈរ
អង្គុយ ដេក ភី ។ល។ កែីតជាតិ នៅទា ចិត្ត ធមិ ភី
តើកែីតឡើងដោយ អាស្រែយអី...,

ពាក្យថា ការរលត់ចោ តើរលត់ចោដោយហេតុអី ?

តាមដូរធមិ ការប្រជុំកៅកែង សុខ្នោតមានហេតុ មិនមានអើកៅ
ឡើង ព្រាសចាកហេតុទេ បើហេតុប្រប្លល របស់ផែលកៅកែង
ឡើងនោះ ប្រប្លល បើហេតុរលត់ឡៅ របស់ផែលកៅកែង
នោះ ត្រូវត្រូវលត់ឡើង ។

ហេតុនេះ មិនមានអើ ជាយើង ជាគេ ឬ ជារបស់យើង
ជារបស់គេ ទេ ។ យើង គេ របស់យើង របស់គេ គ្រាន់តែជា
ការសន្តិត ឬ បញ្ញិតិ បុណ្យភាព ។

អ្នកបាសិបត្តិធមិ គប្បីសិក្សាបាសិបត្តិ តាមព្រះនិវាទសង្គត់
ចូន់ខាងចុង អភិបន្ទុជមិនឱ្យយា ។ ញូបានត្រូវម៉ែត់ចត់ចុះ ។

ពេខខាងក្រុងស្តីពូល និងក្រុងស្តីពូល

វេទនា ក្នុងសតិប្បញ្ញាន មាន ៣ ភី៖ ១-ស្តីពូលពេខខាង
២-ខ្លួនពេខខាង ៣-ខ្លួនក្នុងស្តីពូលពេខខាង (ឧបក្រាសេទនា) ។ ក្នុង
វេទនាមួយ ។ ថែកចេញជា ២ ភី ១-សាខាគិន ប្រកបដោយអាមិស
គីបញ្ញាកាមគុណ មាន ឲ្យប សម្រេច ជាដើម ២-គិនកិន មិន
ប្រកបដោយអាមិស តែប្រកបដោយនៅក្នុង មានការបាសិបត្តិធមិ
ជាដើម បានឡើជាតុ ឬ ថែមឡើក ឬក្នុងនៅក្នុងវេទនាដើម(៣+១=
៤) ត្រូវជាដើម មាន ៤ យ៉ាង ។

កិត្ត ក្នុងសាសនានេះ កាលចូលសុខវេទនា ប្រកបដោយ

អាមិលក្តី កើដីងច្បាស់ថា អាជ្ញាមញ្ញ ទទួលសុខនៅទា ប្រកបដោយអាមិល, កាលទទួលសុខនៅទា មិនប្រកបដោយអាមិលក្តី កើដីងច្បាស់ថា អាជ្ញាមញ្ញ ទទួលសុខនៅទា មិនប្រកបដោយអាមិល... ។ល។

ភិត្យ ពិចារណាយើញ្ញ រឿយាពូវនៅទា ក្នុងនៅទាចាំងឆ្នាយ ខាងក្នុង... ខាងក្រោះ... ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រោះ... ។ល។

សតិ របស់ភិត្យនោះ តាំងមាំថា នៅទា មានមែន គ្រាន់ តែដើម្បីជាទីធន គ្រាន់តែដើម្បីជាទីរលីក មិនមានជាស្វែង បុគ្គល យើង គេ ទេ ។

ភិត្យនោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្នន័យ (មាន៖) ទិន្នន័យ សេចក្តីប្រកាន់មាំទូរគីៗ ក្នុងលោកឡើយ ។

ភិត្យ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ពូវនៅទា ក្នុងនៅទា ទាំងឆ្នាយ យ៉ាងនេះដឹង ។

ទីត្រូវសង្គែត

ភិត្យ កាលទទួលសុខនៅទា ប្រកបដោយអាមិលក្តី កើដីងច្បាស់ថា អាជ្ញាមញ្ញ ទទួលសុខនៅទា ប្រកបដោយអាមិល... ។ គិតសីៗ ផ្លូវជាចម្លើតា មិនយើញជាការបានបន្ថីជមិ អី បុំនែ បើគិត ឲ្យជ្រោះ ទីបយល់អភិវឌ្ឍន៍យនេះបាន ។ នៅទា កែវតរលត់ ។

តែតណយប់លយ បើមិនសុខរោទនា កីឡូក្រុមេទនា បុកី អទុក្រុមសុខ
រោទនា បុំន្តែ គេមិនមាន សតិ ដឹងរហូតទេ ទាល់ពេមាន
សុខរោទនា បុ ទុក្រុមេទនា យ៉ាងខ្សោះ ។ ទីបគេដឹងថា សុខរោទនា
បុទុក្រុមេទនា បើគ្រាន់ពេមាន រោទនាមិនទុក្រុមិនសុខលូម ។ គេមិន
មានសតិ ដឹងទេ គេត្រឡើយ ។ អត់គិតអីទាំងអស់ ។ នេះ ហាត់
ទុកជាកំហុសហើយ អវិជ្ជា កែតិធ្វើនៅហើយ បាបកែតិធ្វើនៅហើយ។
ត្រាង់ហេតុផ្លោះ ទីបញ្ហេះបុណ្យ ច្រង់យស ណែនាំមួយមានសតិ
ដឹងទាន់គ្រប់ពេលរោល ទាំងអស់ ។

ម្យាងឡើត មនុស្សយើង ប្រើនយល់ ប្រើនពេសំគាល់
យកមែនទេនថា មានអញ្ញ មានឯង មានភ្លូន ជាមួកទួលសុខ
ទុក ។ បុំន្តែ តាមសេចក្តីពិត ការទួលសុខ ទុក ...នោះ គ្រាន់
ពេជាភ្លេសដីបុណ្យក្នុង ។ បានសេចក្តីថា កាលណាមានការ
ប៊ែន្ទិចរវាងអាយុន៖ខាងក្រោង មានភ្លូកជាថីម ជាមួយនឹង
អាយុន៖ខាងក្រោម មានរូបជាថីម វិញ្ញាណ មានចក្ខុវិញ្ញាណ
ជាថីមកែតិធ្វើនៅ ។ ប្រជុំធមិ ៣ យ៉ាងនេះ ហោថា ជីស្ស៖
ជីស្សបច្ចុប្បាយ នៅទៅ ត្រាង់មានជីស្ស៖ជាបច្ចុប្បាយ ទីបរោទនា កែតិ
ធ្វើនៅបាន ។ រោទនានោះហើយ ជាមួកទួល សុខ ទុក... ជាថីម
មិនមាន ស្រួល បុគ្គល យើង គេ ជាមួកទួល សុខ ទុក.. ទេ ។
ត្រាង់ហេតុនោះហើយ ទីបញ្ហេះសម្ងាលមួន សម្ងាត់ថា រោទនា

មានមេន គ្រាន់តែដើម្បីជាឌីជី គ្រាន់តែដើម្បីជានឹរលីក មិន
មានជា សញ្ញ បុគ្គល យើង ទៅ ទៅ កំសេឡាង្វោះ កំណូប់ កំប្រកាន់មា-
ទ្ទរម្តី។ ក្នុងលោកឡើយ ។

សូមជម្រាបហន្ថែមថា អ្នកមានជម្លឺ កំពុងទួលទុកចេនាក្នុង
អ្នកបសិបត្តិធិ កំពុងឈើចុកចាប់ ត្រាងៃអង្គុយបសិបត្តិក្នុង គប្បី
យករើង (ចេនា) នៅ៖ ជាមារមូលី ហើយចំនួន ចេនានុបស្សនា
សតិប្បញ្ញាន កែចុកជាការត្រីមត្រូវផ្តល់ ។

ចិត្តាភុបន្ទូនា សិប្បជ្ជាន

ចិត្ត ក្នុងសតិប្បញ្ញាន មាន ១៩ យោង គី៖ :

១-សនន ចិត្តប្រកបដោយភាគ៖

២-ពីសនន ចិត្តប្រាសចាកភាគ៖

៣-សខោន ចិត្តប្រកបដោយចោស់៖

៤-ពីសខោន ចិត្តប្រាសចាកចោស់៖

៥-សខោន ចិត្តប្រកបដោយមោហ៊ោះ

៦-ពីសខោន ចិត្តប្រាសចាកមោហ៊ោះ

៧-សខិត្ត ចិត្តរញ្ជាក (មិនមិទ្ធេ៖)

៨-ពីសខិត្ត ចិត្តរញ្ជាក (ឧទ្ធប្បេ៖)

៥-ធមេនុស្ស ចិត្តដល់ទូរការ៖ប្រសើរ (ឲ្យបារចរចិត្ត និងអ្នបារចរចិត្ត)

៦០-ធមេនុស្ស ចិត្តមិនដល់ទូរការ៖ប្រសើរ (កាមារចរចិត្ត)

៦១-ធមេនុស្ស ចិត្តនៅមានចិត្តដែលប្រសើរជាង (កាមារចរចិត្ត)

៦២-ធមេនុស្ស ចិត្តមិនមានចិត្តដែលប្រសើរជាង (ឲ្យបារចរចិត្ត និងអ្នបារចរចិត្ត)

៦៣-ធមេនុស្ស ចិត្តជាសមាជិ (ឧបចាសមាជិ និង អប្បទាសមាជិ)

៦៤-ធមេនុស្ស ចិត្តមិនសមាជិ (ប្រាសចាកសមាជិទាំងពីរនៅ៖)

៦៥-ធមុន្ត ចិត្តចងុំព (វិភ្លមុនវិមុន្ត និង តទង្វិមុន្ត)

៦៦-ធមុន្ត ចិត្តមិនធមុន្ត (ប្រាសចាកវិមុន្តទាំងពីរនៅ៖)

ភិក្តុ ក្នុងសាសនានេះ ឡោះចិត្តប្រកបដោយភាគ៖ កើតិះងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយភាគ៖, ចិត្តប្រាសចាកភាគ៖ កើតិះងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកភាគ៖ ។ល។ ចិត្តចងុំព កើតិះងច្បាស់ថា ចិត្តចងុំព, ចិត្តមិនធមុន្ត កើតិះងច្បាស់ថា ចិត្តមិនធមុន្ត ។

ភិក្តុ ពិចារណាយើញ្ញរីយ៍ ។ ទូរចិត្ត ក្នុងចិត្ត ខាងក្នុង... ខាងក្នុង... ខាងក្នុង... ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្នុង ។ ភិក្តុ ពិចារណាយើញ្ញរីយ៍ ។

ទូរការប្រជុំកែវតាខ្សែង និង ការរលកត្រួសចិត្ត... ។

សព្ទ របស់ភីក្នុងនោះ តាំងមាំថា ចិត្ត មានមេន គ្រាន់តែដើម្បី
ជាថីសិង ដើម្បីជាថីរលីក មិនមានជាស្ម័បុគ្គល យើង គេ ទៅ ។

ភីក្នុងនោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្នន័យ (មាន៖) និង ឧបាទន សេចក្តី
ប្រកាន់មាំទូរអ្នី ។ ត្រួសលោកខ្សែយ ។

ភីក្នុង ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរចិត្ត ត្រួសចិត្ត យ៉ាងនេះនេះ ។

ទូរសង្គែត :

ភីក្នុង (អ្នកបានិបត្តិធិ) មិនយកអ្នីដែល អាចយកចិត្តរបស់ខ្លួន
ជាអារមួលក្របស់ចិត្ត ចំណើនធមិតាន ។ បានសេចក្តីថា ភីក្នុង យក
ចិត្តសង្គែតមើលចិត្ត ពិចារណាចិត្ត តើចិត្តយ៉ាងណា ? កំពុង
ត្រូវកិលសអ្នី ត្របសង្គែត ឬ កំពុងសិតនៅត្រួសក្នុងមិណា ? ចិត្តវូច
ផុត បុក្រុង ជាប់ជីបាក់ ។ រោចាបាមធម្មតា មនុស្សយើង មិនស្រី
មើលខ្លួននេះទេ មិនស្រីណាល់ខ្លួននេះច្បាស់ទេ ប្រើនតែមើលអ្នក
ដែល យើញ្ញទោស យើញ្ញកំហុសអ្នកដែល ឯកតែខ្លួននេះ មើល
យើញ្ញប្រើនតែត្រូវ ។ ល្អ ។ ដូចែះ ការហាត់មើលចិត្តរបស់ខ្លួន
ឲ្យណាល់ខ្លួននេះ ជាមុជាយម្ញិប្រសិរី ដូយអប់រំចិត្ត ដូយសាង
ខ្លួន ឲ្យកាន់តែបានល្អខ្សែង ។

ម៉ាកិនឡើង ភីក្នុង កាលបីបានដឹងច្បាស់ថា ចិត្ត ជាផ្លូវជាត មិន

ឡើងទាត់ ស្ថិតស្សរ នរាមអារម្មណ៍ ប្រើប្រាល កើត រលក់ ។
មិនយប់យរដ្ឋចនេះ កើមិនសំគាល់ថា ជាស្ទឹង បុគ្គល យើង
គេ ហើយកី មិនមានភណ្ឌា ទិន្និ (មាន៖) និង ឧបាទាន សេចក្តី
ប្រកាធមំពួរអីទៅ ក្នុងលោកឡើយ ។

ចម្លាយធម្មបញ្ជីវានតិប្បញ្ញត្រ

ធម្ម ក្នុងសកិប្បញ្ញត្រ មាន ៥ យ៉ាង គឺ៖

១-ឯិតនុវត្ត ២-ឧខ្លួចច្បាប់ ៣-គាយេតនុវត្ត ៤-ពោរប្បញ្ញត្រ
ច្បាប់ ៥-សម្លួចច្បាប់ ។

ឯិតនុវត្ត

កិត្យ ពិចារណាយើញឱរីយ ។ ទូវធិ ក្នុងធិទាំងឡាយ គឺ
នីរណាភិ ៥ យ៉ាង ទោះ កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ... មាននៅក្នុង
សន្ទានចិត្តនៃខ្ពុន កើដីងច្បាស់ថា កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ... មាននៅ
ក្នុងចិត្តរបស់អាមេរិក, ទោះ កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ... មិនមាននៅ
ក្នុងសន្ទានចិត្តនៃខ្ពុន កើដីងច្បាស់ថា កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ... មិន
មាននៅក្នុងសន្ទានចិត្តរបស់អាមេរិក, ទោះ កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ..
ដែលមិនទាន់កើតឡើង កើតឡើងបាន ដោយហេតុណា កើដីង
ច្បាស់ទូវហេតុទោះដី, ការលេបដៀនទូវ កាមច្បន្ទ ព្យាពាទ.....

ដែលកៅកឡើងហើយ ដោយហេតុណា កីដីងច្បាស់ទូវហេតុ
នោះដង, កាមច្បាន ព្យាថាន... ដែលលេបង់បានហើយ មិនកៅក
តម្លៃឡើត ដោយហេតុណា កីដីងច្បាស់ទូវហេតុនោះដង ។

ភិក្តុ ពិចារណាយើញរឿយ ។ ទូវធិំ ក្នុងធិំទាំងឡាយ (នឹវ
រណាភិំ) ខាងក្រោង... ខាងក្រោះ... ទាំងខាងក្រោងទាំងខាងក្រោះ ។
ភិក្តុ ពិចារណាយើញរឿយ ។ ទូវការប្រជុំកៅកឡើង និង ការរលក់
ក្នុងធិំទាំងឡាយ ។ល។

សតិ របស់ភិក្តុនោះ តាំងមាំថា ធិំ មានមែន គ្រាន់តែ
ដើម្បីជាឌីដី ដើម្បីជាឌីរបីក មិនមានជា ស្វែ បុគ្គល យើង តែ
ទេ ។

ភិក្តុនោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្និ (មាន:) និង ឧបាទាន
សេចក្តីប្រកាសំនួរឱ្យ ។ ក្នុងលោកឡើយ ។

ភិក្តុ ពិចារណាយើញរឿយ ។ ទូវធិំ ក្នុងធិំទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះដី ។

ទឹត្តរសង្កែត :

ក្នុងចិត្តាពុបសុវនាសតិប្បញ្ញាន គ្រាន់តែដីងច្បាស់ថា ចិត្ត
ប្រកបដោយ ភាគ: ទោស: មោហៈ ជាដីម បុណ្ណោះ ទុកជាតាន
ការហើយ ។ បុណ្ណោះ ក្នុង ធម្មាពុបសុវនាសតិប្បញ្ញាន (នឹវរណបញ្ជេះ)

ជ្រាលដ្ឋានដោយ តី ត្រូវដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ កាមច្បាស់...
ដឹង ត្រូវដឹងច្បាស់ទូវហេតុដែល កាមច្បាស់... កៅតឡើងដឹង ត្រូវ
ដឹងច្បាស់ទូវការលេបដៃ កាមច្បាស់... (មួយរយៈ) ដឹង ត្រូវដឹង
ច្បាស់ទូវការរំលត់ដាច់ខាត(ជាសមុទ្រទេ) ទូវកាមច្បាស់... ដឹង ។
នេះ ជាព្រំដែន នៃ ចិត្តាពុបសុខាសកិប្បញ្ញាន និង ធម្មាពុបសុខាស
សកិប្បញ្ញាន បើទែន សំរាប់ការអនុវត្ត គេអាចបញ្ចប់គោលដំឡើង
ពីរនេះ ជាមួយត្រាតាន ។

ឧត្ថម្ភ៖

ភិក តុងសាសនានេះ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូវធិ តុង
ដមិទាំងឡាយ តី ឧបាទានក្នុង ឯករាជក្រឹម នៃនានា សញ្ញា សង្ការ វិញ្ញាណ ។

ភិក ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូវរួបផ្ទុច្ចះ ទូវការប្រជុំកៅត
ឡើង នៃ ឯករាជក្រឹម ទូវការរលត់ឡៅនៃ ឯករាជក្រឹម ។ ភិក ពិចារណា
យើញ្ញរឿយ ។ ទូវនេនា ផ្ទុច្ចះ ទូវការប្រជុំកៅតឡើង នៃ នេនា
ផ្ទុច្ចះ ទូវការរលត់ឡៅ នៃ នេនាមួយ ។ ហើយ

ភិក ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូវធិ តុងដមិទាំងឡាយ តី
(ខ្លួន) ខាងតុង... ខាងក្រោះ... ទាំងខាងតុងទាំងខាងក្រោះ ។

ភិក ពិចារណាយើញ្ញរឿយ។ ទូវការប្រជុំកៅតឡើងនៃ ឯករាជក្រឹម នៃ
ការរលត់ឡៅនៃ ឯករាជក្រឹម នៃ ការប្រជុំកៅតឡើងនិងការរលត់ឡៅនៃ ឯករាជក្រឹម ។

សតិ របស់ភីក្តុនោះ ពាក់មាតា រូបមានមេន ត្រាន់តែ
ដើម្បីជាចិដ្ឋធន ត្រាន់តែដើម្បីជាចិរលីក មិនមានជាស្ទើ បុគ្គល
យើង ទៅ ទេ ។

ភីក្តុនោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្នន័យ (មាន៖) និង ឧបាទាន សេចក្តី
ប្រកាន់មាត្រវម្មី ។ ក្នុងលោកឡើយ ។

នៅទា សញ្ញា សង្ការ វិញ្ញាណ មានអត្ថន័យ ដែលគប្បី
យល់ និង គប្បីពិចារណាបាបដិបត្តិ ផ្សេងត្រានិងរូបដែរ ។

ភីក្តុ ពិចារណាយើញរឿយ ។ ទូរធំ ក្នុងធមិទាំងឡាយ តី
ឧបាទានក្នុង និង យ៉ាងនេះនេះ ។

ទីក្រសដ្ឋិត :

ក្នុងបទ ឧទ្ទសនាមថា ឧបាទានក្នុង និង ក្នុងសេចក្តី
អធិប្បាយថាគ្រឹះមេន នៅ និង ក្នុងខន្ទុម្មយ ។ អ្នកបដិបត្តិ គប្បី
ពិចារណា ៣ ចំណុច តី ១-រូបផ្លូចមេច ២-ការប្រជុំកើតឡើងនៃ
រូបផ្លូចមេច ៣-ការរលក់ទៅនៃរូបផ្លូចមេច ។ ឧ. រូប តីជាទាតុ
និង ទិន្នន័យ ។ រូប កើតឡើងអាស៊ែយអាហារ ។
អាហាររលក់ រូបកែវសត់ ។ នៅទា តីការទទួលដឹងសុខ-ឯក្រ
មិនទុក្ខមិនសុខ ។ សញ្ញា តីការកត់ចំណាំ រូប សម្រាប់... ដឹង
ទី ខ្លួន ស ជាផីម ។ សង្ការ តី ការនឹកគិត ស្រឡាញ់ លូប

ធ្វើបុណ្យ ធ្វើបាប ជាគើម ។ នៅទាំង សញ្ញា សង្ការ កេីតឡើង
អាស្រែយដីស្សែះ ។ ជីស្សែះ រលត់ នៅទាំង សញ្ញា សង្ការ
កីរលត់ ។ វិញ្ញាលា គីការដឹងអាស្រែយអាយតនេះខាងក្រុង (ចក្ខ..)
មានចក្ខវិញ្ញាលាដាគើម ។ វិញ្ញាលា កេីតឡើងអាស្រែយ នាម និង
រូប ។ នាម និងរូប រលត់ វិញ្ញាលា កីរលត់ ។ នេះ ជាលេចក្តី
សង្គប នៃ ចំណុចទាំង ៣ នៅ៖ មួកចង់ដឹងពិស្ងារ គប្បែសិក្សា
តាមអធ្យាស្រែយ ថែមទៀតចុះ ។

នាមអតិថតនាមច្បាប់

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញាបីយ ។ ទ្ទេរធមិ ក្នុងធមិទាំងឡាយ គី
អាយតនេះខាងក្រុង និង អាយតនេះខាងក្រោម ។

អាយតនេះខាងក្រុង និង

១-កិត្យ ក្រុក

២-នោន ត្រចៀក

៣-ខោន ប្រមុះ

៤-ខិត្តា អណ្តាត

៥-កាយ កាយ

៦-ខោន ចិត្ត ។

អាយុទនេះទាងក្រោះ

១-គុច	រប
២-សង្កែ	សម្រេច
៣-សន្លឹ	វិន
៤-ទីន	នស
៥-ដៅឆ្លើញ	វត្ថុដែលប៉ះកាយ
៦-ធម្ម បុ ធម្មុនធម្មុលី	អារម្មណីដែលចិត្តនឹកិត ។

កិត្យ ត្បូងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់នូវរចក្បាដី ដឹងច្បាស់នូវរួប
ជីវិត ដឹងច្បាស់នូវ សព្វូរោគេះ^(១០) ដែលកៅកឡើងអារសំយចក្បាញ និង
រួបទាំងពីរនោះប៉ះត្រាដី ដឹងច្បាស់នូវហេតុដែល សព្វូរោគេះ
មិនទាន់កៅកឡើង កៅកឡើងដី ដឹងច្បាស់នូវការលេបដែល
(មួយរយៈ) នូវ សព្វូរោគេះដី ដឹងច្បាស់នូវការរំលត់ដាច់ខាត
(សមុប្រធិ) នូវ សព្វូរោគេះ ដី ។ កិត្យ ដឹងច្បាស់នូវ សោត ដី
ដឹងច្បាស់នូវ សម្រួល ដី ដឹងច្បាស់នូវ សព្វូរោគេះ ដែលកៅកឡើង
អារសំយ សោត និងសម្រួល ទាំងពីរនោះប៉ះត្រាដី ។ ល។ តប្បីយល់

(១០)- សព្វូរោគេះ កិលេសដែលចង់ស្វែនក្នុងភពមាន ៩០ គី សភាយទិន្ន
វិចិកិត្តា សិល្បោត្តុបរាយស កាម្មូន្ទ ព្យាពាល រួបភាព អូបភាព មាន:
ឧទ្ទូរៈ អិជ្ជា ។

ធ្វើត្រានឹងចក្ខុទោះដីជុំ ។

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរធិ៍ ក្នុងធមិទាំងឡាយ (អាយតនេះខាងក្រោម និង អាយតនេះខាងក្រោម) ខាងក្រោម... ខាងក្រោម... ទាំងខាងក្រោម និង ទាំងខាងក្រោម ។

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរការប្រជុំកើតឡើង... ទូរការរលក់ទៅ... ទាំងទូរការប្រជុំកើតឡើង ទាំងទូរការរលក់ទៅនៃអាយតនេះខាងក្រោម និង អាយតនេះខាងក្រោម ។

សតិ របស់កិត្យទោះ តាំងមាំថា អាយតនេះខាងក្រោម និង អាយតនេះខាងក្រោម នៅមេន គ្រាន់តែដើម្បីជាឌីដីដែល គ្រាន់តែដើម្បីជាឌីរលីក មិនមានជា ស្ទើបុគ្គល យើង គេ ទេ ។

កិត្យទោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្នន័យ (មាន៖) និង ឧបាទាន សេចក្តីប្រកាស់មាំទូរវិនិយោះ ។ ក្នុងលោកឡើយ ។

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរធិ៍ ក្នុងធមិទាំងឡាយ តីអាយតនេះខាងក្រោម និង អាយតនេះខាងក្រោម យើងនេះជាប់ ។

ឧត្តរសង្គ័ត :

អាយតនេះ កន្លែងតម្រូវកើត កើតមី ? កើតយើញ្ញ កើតឯក កើតស្អប់ កើតស្រឡាញ់ កើតអញ្ញ កើតឯងដ កើតកិលេសដ្វួនៗ តណ្ហា ទិន្នន័យ មាន៖ សញ្ញាណនេះ អវិជ្ជា ។ល។

អាយកនេះខាងក្រុង ខាងក្រុងគីជាប់នឹងខ្លួនយើង ឬ ជារបស់
សំខាន់ច្រើនជាង អាយកនេះខាងក្រោម ខាងក្រោមគីជាប់នឹងខ្លួន
យើង ឬ ជារបស់សំខាន់តិចជាង ។

កិត្យ (អ្នកបដិបត្តិធិ) គប្បីដឹងច្បាស់ ១ ចំណុច តី ១-ដឹង
ច្បាស់ទូរចក្ខុដឹង ២-ដឹងច្បាស់ទូរវួបដឹង ៣-ដឹងច្បាស់ទូរ
សញ្ញាជនេះ: ដើលកៅតឡើងអាសល់យចក្តី និង រូបទាំងពីរនោះប៉ះត្រា
ដឹង ៤-ដឹងច្បាស់ទូរហេតុដើល សញ្ញាជនេះ: មិនទាន់កៅតឡើង
កៅតឡើងដឹង ៥-ដឹងច្បាស់ទូរការលេបដឹង (មួយរយៈ) ទូរ
សញ្ញាជនេះដឹង ៦-ដឹងច្បាស់ទូរការវំលត់ដាច់ខាត (សម្ពប្រើប្រាស់) ទូរ
សញ្ញាជនេះដឹង ។

កិត្យ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចក្តី មិនមែនសាច់ត្រូវកៅ សំដោះ
យក ចក្តីបាន គីជារក្តីសំរាប់ជួយមួយម៉ឺនយ៉ូ បុំន្ទៃ មិនមែន
ជាអ្នកយើងឡើង អ្នកយើងគីជារក្តី ចក្តីវិញ្ញាណ យើងអី យើងរប
គីយើងបណ្តី ។

អាយកនេះជាកៅត សោក យាន ។ល។ សឡូ គន្ល ។ល។
មានអត្ថន័យ ដើលគប្បីសិក្សាបដិបត្តិ ឲ្យដឹងច្បាស់ ផ្ទច ចក្តី និង
រូប នោះដឹង ។

អាយកនេះទាំងអស់ ទាំងខាងក្រុងទាំងខាងក្រោម មានមែន
គ្រាន់តែដើម្បីជាថីដឹង គ្រាន់តែដើម្បីជាជីវិ៍លីក មិនមានជាស្ត្រ

បុគ្គល យើង តែ ទៅ ។

កិច្ចនោះ មិនគូរបាន តណ្ហា ទិន្នន័យ (មាន៖) និង ឧបាទាន
សេចក្តីប្រកាណំម៉ោងរឿង ។ ក្នុងលោកឡើយ ។

កិច្ច ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរដឹង ក្នុងធមិទាំងឡាយ តី
អាយតនេះខាងក្រុង នៃ អាយតនេះខាងក្រោម នៃ យ៉ាងនេះនេះ ។

ពោត្រូវនូវបញ្ជី៖

នៅលើ

កិច្ច ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរដឹង ក្នុងធមិទាំងឡាយ តី
ពោជ្រើន អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន នៃ យ៉ាង តី៖

១ - សេតិនទេញប៊ូលី អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន

តីសកិ។

២ - ចង្វើនិចរោតទេញប៊ូលី អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន

តី ការពិចារណាជមិ ។

៣ - នីរឃុំនទេញប៊ូលី អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន

តី សេចក្តីព្យាយាម ។

៤ - ហិតិនទេញប៊ូលី អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន

តី សេចក្តីផ្លូវបិត្ត ។

៥ - ចន្បុខិតិនទេញប៊ូលី អង្គិធិជាគ្រឹះក្រុងត្រាល់ដីន
តី សេចក្តីស្ថបំកាយស្ថបំចិត្ត ។

៦-សុខាភិស័ន្ធប្រើប្រាស់

អង្គធមិជាគ្រឹះត្រាស់ ដីដៃ
គឺការតាំងចិត្តមាំ ។

៧-ឧបេទ្យានៅប្រើប្រាស់

អង្គធមិជាគ្រឹះត្រាស់ ដីដៃ
គឺការតាំងចិត្តជាកណ្តាល ។

កិត្យ ក្នុងសាសនានេះ ទោះសពិសមោជ្រួញ មាននៅក្នុង
សន្តានចិត្តនៃខ្ពុន កើដីដៃច្បាស់ថា សពិសមោជ្រួញ មាននៅក្នុង
សន្តានចិត្តនៃអាមេរិក, ទោះសពិសមោជ្រួញ មិនមាននៅក្នុង
សន្តានចិត្តនៃខ្ពុន កើដីដៃច្បាស់ថា សពិសមោជ្រួញ មិនមាននៅក្នុង
សន្តានចិត្តនៃអាមេរិក, ទោះសពិសមោជ្រួញ មិនទាន់កើតឡើង
កើតឡើងបាន ដោយហេតុណា កើដីដៃច្បាស់ទូរហេតុនោះដី,
ការចំណើនឡើងបិបុណ្ឌនៃសពិសមោជ្រួញ ដែលកើតឡើងហើយ
ដោយហេតុណា កើដីច្បាស់ទូរហេតុនោះដី ។

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញរើយ ។ ទូរដមិក្នុងធិទាំងឡាយ (គឺ
ពោជ្រួញ) នាងក្នុង នាងក្រោ ទាំងនាងក្នុងទាំងនាងក្រោ ។ កិត្យ
ពិចារណាយើញ្ញរើយ ។ ទូរការប្រជុំកើតឡើង ការរលត់ទៅ
ទាំងការប្រជុំកើតឡើង ទាំងការរលត់ទៅ ក្នុងធិទាំងឡាយ ។

សពិ របស់កិត្យនោះ តាំងមាំថា ធមិមានមែន ត្រាន់តែ
ដើម្បីជាទីដី ដើម្បីជាទីរលីក មិនមានជាស្ត្រ បុគ្គល យើង
គេ ទេ ។

កិត្យនោះ មិនមាន ពណ្ឌា ទិន្និ(មាន់) និង ឧបាទ់
សេចក្តីប្រកាសំខ្លួរដើម្បី ។ ត្រូវឈាមក្រឹម ។

កិត្យ ពិចារណាយើញ្ញាបី ។ ទូរធិនិ ត្រូវឈាមធម៌ខ្លាយ យ៉ាង
នៅជាង ។

បច្ចុប្បន្ននៃក្រុងក្រុង និងក្រុងក្រុង បច្ចុប្បន្ននៃក្រុងក្រុង^១
បច្ចុប្បន្ននៃក្រុងក្រុង និងក្រុងក្រុង ឧបាទ់នៃក្រុងក្រុង^២
មានអត្ថម័យដែលគឺ សិក្សាបឋិបត្តិ ផ្ទុចត្រានីង និងក្រុងក្រុង^៣
នោះដែរ ។

១. ត្រូវសង្គែត :

១- កិត្យ (អ្នកបឋិបត្តិធមិ)

- ត្រូវអាស៊យទូរស័ព្ទ តាំងនៅក្នុងសៀលហើយ ទីបំផើន ពោធិ៍ ។

- ត្រូវបំផើន ពោធិ៍ អាស៊យការស្ថែត អាស៊យការត្រាសាកតម្រក អាស៊យការរលត អាស៊យការបង្កានទៅរកការលេបដែល ផ្ទុចបានពោលហើយ ត្រូវឈាមធម៌ខ្លាយដើម្បី ។

២- សម័យដែលត្រូវបំផើន ពោធិ៍

- សម័យណា ចិត្តឲ្យញាក (លីនចិត្ត ឬ ចិត្តប្រកបដោយ
គិនមិន្ទេះ) សម័យនោះ ជាកាលមិនត្រូវនីងបំផើន បស្ថិតម៉ោង

សមាជិកសម្ងាត់ជាអ្នកដំណើរការ និងអ្នកគាំទ្រ ។

-ក្នុងសម្គាល់ ចិត្តរបាយ សម្គាល់នៅក្នុងសម្គាល់ និងបំផើន ធម្មវិចិយសម្ងាត់ជាអ្នកដំណើរការ និងអ្នកគាំទ្រ ។

-សម្គាល់ ចិត្តរបាយមាយ (ឧឡូច្បែ) សម្គាល់នៅក្នុងសម្គាល់ និងបំផើន ធម្មវិចិយសម្ងាត់ជាអ្នកដំណើរការ និងអ្នកគាំទ្រ ។

-ក្នុងសម្គាល់ ចិត្តរបាយមាយ សម្គាល់នៅក្នុងសម្គាល់ និងបំផើន បស្ថ្តិសម្ងាត់ជាអ្នកដំណើរការ និងអ្នកគាំទ្រ ។

ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ តម្លៃតត ពោលថា សពិ ជាផីសម្រេចប្រយោជន៍ត្រប់យ៉ាង ។ បានសេចក្តីថា សពិ ត្រូវប្រើត្រប់ពេល និង ត្រប់អង្គនៃ ពោលជាទុកដាក់ និងអស់ បុថា សពិសម្ងាត់ជាអ្នកដំណើនសម្គាល់ក៏បាន តែមានទំនាក់ស្តីឡើយ ។

៣-អាហាររបស់ ពោលជាអ្នក

ក-តាមទំនាក់ស្តីរបស់ពោល

1-ធមិជាឌីការណ៍ សពិសម្ងាត់ជាអ្នក រំលែកមាន ការធ្វើទុកដ្ឋានចិត្តត្រូវទំនាក់ស្តី (យោនិសោមនសិការ៖) និង ការធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ធមិជាឌីការណ៍ នៅក្នុងសម្ងាត់ជាអ្នក ដំណើរការ និងអ្នកគាំទ្រ ។

កៅតឡើង ដែលកៅតឡើងហើយ នូវកៅចំណើនពេញលេញ ឡើងបាន។

2- ធីជាកុសល និង អកុសល ធីមានទោស និង មិនមានទោស ធីថោកទាប និង ប្រណិត ធីខ្លួន និង សរមេងមានការធ្វើឯកក្បួនចិត្តត្រូវទំនង និង ការធ្វើឯកប្រើនូវធីទោះ នេះជាអាហារនាំ ធ្វើឯកក្បួនចិត្តត្រូវទំនង ដែលមិនទាន់កៅត នូវកៅតឡើង ដែលកៅតឡើងហើយ នូវកៅចំណើនពេញលេញឡើងបាន។

3- គាយត្ថេច្ចាស់ ធាតុផ្ទើចធ្វើម ិនធមជ្រាស់ ធាតុព្យាយាម ធរិនធមជ្រាស់ ធាតុខ្លះខ្លួន រំមេងមាន ការធ្វើឯកក្បួនចិត្តត្រូវទំនង និងការធ្វើឯកប្រើនូវធីទោះ នេះជាអាហារនាំ វិរិយសម្រាប់ដែលមិនទាន់កៅត នូវកៅតឡើង ដែលកៅតឡើងហើយ នូវកៅចំណើនពេញលេញឡើងបាន។

4- ធីជាឌីកាំងនៃ បីពិសម្រាប់ដែល រំមេងមាន ការធ្វើឯកក្បួនចិត្តត្រូវទំនង និង ការធ្វើឯកប្រើនូវធីទោះ នេះជាអាហារនាំ បីពិសម្រាប់ដែលមិនទាន់កៅត នូវកៅតឡើង ដែលកៅតឡើងហើយ នូវកៅចំណើនពេញលេញឡើងបាន។

5- គាយមជ្រើន សេចក្តីស្មប់កាយ ិនធមជ្រើន សេចក្តីស្មប់ចិត្ត រំមេងមាន ការធ្វើឯកក្បួនចិត្តត្រូវទំនង និង ការធ្វើឯកប្រើនូវធីទោះ នេះជាអាហារនាំ បស្ថុទិសម្រាប់ដែលមិន

នាន់កៅត ឃ្លោកស្រីង ដែលកៅតស្រីងហើយ ឃ្លីតតែចាំបីនេះលេញ
លេញស្រីងបាន ។

6-សមាជិកិត្យ ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ នគរូបិទិត្យ
ហេតុនៃការមិនរាយមាយ រមេងមាន ការធ្វើឯកក្បាចិត្ត ត្រូវទំនង
និង ការធ្វើឃ្លីត្រឹមទួរដីមីនោះ នេះជាអាមារនាំ សមាជិ-
សម្ងាត់ដូច ដែលមិននាន់កៅត ឃ្លោកស្រីង ដែលកៅតស្រីង
ហើយ ឃ្លីតតែចាំបីនេះលេញលេញស្រីងបាន ។

7-ដមិជាទីតាំងនៃ ឧបភាសម៉ោជ្រើន រមេងមាន ការធ្វើ
ឯកក្បាចិត្តត្រូវទំនង និង ការធ្វើឃ្លីត្រឹមទួរដីមីនោះ នេះជាអាមារ
នាំ ឧបភាសម៉ោជ្រើន ដែលមិននាន់កៅត ឃ្លោកស្រីង ដែល
កៅតស្រីងហើយ ឃ្លីតតែចាំបីនេះលេញលេញស្រីងបាន ។

៨-តាមទំយក្សាង អដ្ឋកថា

-ដមិជាទីហេតុនាំឃ្លោក សកិសម៉ោជ្រើន និង ជូយធ្វើ
សកិសម៉ោជ្រើន ឃ្លីតតែចាំបីនេះមាន ៤ ពី៖

1-ត្រូវមាន សតិ សម្រេចឡើង គ្រប់តិរិយាបច់ គ្រប់ពេល
រែល ។

2-ត្រូវរៀបចាប់បុគ្គលមួកព្រៃស្ថារតី ។

3-ត្រូវសេតគប់បុគ្គលមួកមានស្ថារតីមាំមួន ។

4-ត្រូវបង្កានចិត្តទៅក្សាង សកិសម៉ោជ្រើន: ។

- ធម៌ជាបេតុនាំឆ្នាំក្រើស ធម្មវិចយសម្ងាត់ដ្ឋាន និង ផ្ទុយធ្វើ
ធម្មវិចយសម្ងាត់ដ្ឋាន ឯវិតតែចំនួនឡើង មាន ៧ គីឡូម៉ែត្រ :

1 - ការសាកស្រ

2 - ការធ្វើរត្តូវាងក្នុង គីឡូម៉ែត្របានយើង និង រត្តូវាងក្រោរ
មាន ស្សដៃ ចិត្ត ជាដីម ឲ្យស្ថាត ។

3 - ប្រមូលតត្រីយទាំង ៥ មានសន្លឹកត្រីយ ជាដីម ឲ្យស្រើត្រា ។

4 - រៀបចំបុគ្គលិកដែលអាប់តត្រាជ្មាន ។

5 - គប់រកបុគ្គលិកដែលមានប្រាជ្ញា ។

6 - ពិចារណាចម្លើងដោយបញ្ហាផ្លាស់ជាលប្បន្ន ។

7 - បង្កោនចិត្តទៅក្នុង ធម្មវិចយសម្ងាត់ដ្ឋាន ។

- ធម៌ជាបេតុនាំឆ្នាំក្រើស វិរិយសម្ងាត់ដ្ឋាន និង ផ្ទុយធ្វើ
វិរិយសម្ងាត់ដ្ឋាន ឯវិតតែចំនួនឡើង មាន ១១ គីឡូម៉ែត្រ :

1 - ពិចារណាយើញកំយក្នុងអាពាយ ។

2 - យើញអានិសនីនៃការព្យាយាម ។

3 - ពិចារណាយើញផ្លូវដែលក្នុរទៅ ។

4 - គោរពចំពោះការត្រាចំបិណ្ណិត ។

5 - ពិចារណាយើញភាពរោងជាចំនួនមរតក ។

6 - ពិចារណាយើញភាពរោងជាចំនួន ព្រះសាស្ត្រ ។

- 7 - ពិចារណាយើញការ៖ជាចំនះ ជាតិ ។
- 8 - ពិចារណាយើញការ៖ជាចំនះ ស្រពហ្មបាន ។
- 9 - រៀបចាកបុគ្គលិនប្រមូល ។
- 10 - តប់រកបុគ្គលដែលមានព្យាយាម ។
- 11 - បង្កានចិត្តទៅក្នុង វីយសម្ងាត់ផ្លូវ ។
- ធមិជាបេក្ខទាំងឯកកើត បីពិសម្ងាត់ផ្លូវ និង ផ្លូវធី
បីពិសម្ងាត់ផ្លូវ ឲ្យវិភ័យបំបីនៅឯ៉ាង មាន ១១ គីឡូ ។
- 1 - រលីកគុណព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ។
- 2 - រលីកគុណព្រះធមិ ។
- 3 - រលីកគុណព្រះសង្ឃ ។
- 4 - រលីកដល់ សិល ។
- 5 - រលីកដល់ បរិច្ឆាត ។
- 6 - រលីកដល់ធមិនាំឯកកើតជាគោរព ។
- 7 - រលីកដល់ព្រះនិញ្ញាន ។
- 8 - រៀបចាកបុគ្គលមិនស្អាត ។
- 9 - តប់រកបុគ្គលស្អាត ។
- 10 - ពិចារណាជីវិសែនក្នុងឯកដ្ឋាន ។
- 11 - បង្កានចិត្តទៅក្នុង បីពិសម្ងាត់ផ្លូវ ។

- ធម៌ជាបេក្ខុនាំឆ្នាំក្រើស បស្ថិតិសម្ងាត់ផ្លូវ និង ផ្ទួយធ្វើ
បស្ថិតិសម្ងាត់ផ្លូវ ឆ្នាំក្រើសចំណែនខ្សោយ មាន ៧ គីឡូនីម៉ោទៅដល់

- 1 - ត្រូវការរោចន់ថ្មីថ្មី ។
- 2 - ត្រូវការរោចន់ថ្មីថ្មី ។
- 3 - ត្រូវការ ពិនិត្យបច្ចេកទេសប្រាយ ។
- 4 - មានព្យាយាមជាកណ្តាល ។ ។
- 5 - រៀបចំប្រព័ន្ធបុគ្គលមានការយិនស្អែកប៉ុណ្ណោះ ។
- 6 - គិតប៉ុណ្ណោះប្រព័ន្ធបុគ្គលមានការយិនស្អែកប៉ុណ្ណោះ ។
- 7 - បង្កើនចិត្តទៅក្នុង បស្ថិតិសម្ងាត់ផ្លូវ ។

- ធម៌ជាបេក្ខុនាំឆ្នាំក្រើស សមាជិសម្ងាត់ផ្លូវ និង ផ្ទួយធ្វើ
សមាជិសម្ងាត់ផ្លូវ ឆ្នាំក្រើសចំណែនខ្សោយ មាន ១១ គីឡូនីម៉ោទៅដល់

- 1 - ធ្វើរក្សាទាងក្នុង និង រក្សាទាងក្រោមពីរ ។
- 2 - ប្រមូលភក្តិយទាំងអស់ និង ស្រីក្តុង ។
- 3 - ឈ្មោះសក្តីសក្តី ។
- 4 - លើកចិត្ត(ផ្លូវ)ខ្សោយតាមសម័យ ។
- 5 - សង្គត់សង្គមចិត្តតាមសម័យ ។
- 6 - ធ្វើចិត្ត ឆ្នាំក្រើសចំណែនខ្សោយ ។
- 7 - ធ្វើចិត្ត ឆ្នាំក្រើសចំណែនខ្សោយ (ចំពោះសង្គត់រក្សាទុដប្រការ) តាមសម័យ ។

8- តាំងចិត្តជាកណ្តាល ។ ។

9- ក្រោមបុគ្គលដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំ ។

10- តប់រកបុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ ។

11- បង្កានចិត្តទៅក្នុង សមាជិសមោជ្រើន ។

- ដីជាមេហោតុនាំ ស្បែក ឧបភាសមោជ្រើន និង ផ្ទៃយធ្វើ
ឧបភាសមោជ្រើន ស្បែកតែចាំបីនៅឡើង មាន ៥ គីឡូ ។

1- ធ្វើចិត្ត ស្បែកតាំងទៅជាកណ្តាលចំពោះ ស្វែ ។

2- ធ្វើចិត្ត ស្បែកតាំងទៅជាកណ្តាលចំពោះ សង្ការ ។

3- ក្រោមបុគ្គលដែលមានចិត្តជាប់ជីតាកំចំពោះ ស្វែ និង
សង្ការ ។

4- តប់រកបុគ្គលមានចិត្តជាកណ្តាលចំពោះ ស្វែ និងសង្ការ ។

៥- បង្កានចិត្តទៅក្នុង ឧបភាសមោជ្រើន ។

ម្នាលភីក្នុទាំងឡាយ បុគ្គលធម៌ បានប្រារព្យ ពោជ្រើន ព
ហើយ បុគ្គលទោះ ឈ្មោះថា បានប្រារព្យ អវិយមត្ត ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីអស់ទុក្ខដោយប្រែពេ ។

- ពោជ្រើន ព ឲ្យាំង វិជ្ជា និង វិមុនិ ស្បែក ស្បែក ស្បែក ស្បែក ។

- សតិប្បញ្ញាន ៥ ឲ្យាំង ពោជ្រើន ព ស្បែក ស្បែក ស្បែក ស្បែក ។

- សុចិត្ត ៣ ឲ្យាំង សតិប្បញ្ញាន ៥ ស្បែក ស្បែក ស្បែក ស្បែក ។

- ត្រួនិយសំវរៈ ឲ្យាំង សុចិត្ត ៣ ស្បែក ស្បែក ស្បែក ស្បែក ។

ប្រការសំខាន់គឺ ពត្រិយសំវរ៖

ពត្រិយសំវរ៖ → សុចិនិត ៣ → សតិប្បញ្ញាន ៤
 សតិប្បញ្ញាន ៤ → ពោធ្យេង ៧ → វិញ្ញា និង វិមុត្តិ ។

សម្រួល៖

នៅលេខ

ភីក្តុ ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ ទូរដែល ក្នុងផែនទំនាក់ទ្វាយ តី
 អវិយសម្រេច៖

១-ទូក្តុ អវិយសម្រេច របស់ពិតិត្រីប្រសើរគឺ ទូក្តុ ។

២-ទូក្តុសមុទយ អវិយសម្រេច របស់ពិតិត្រីប្រសើរ គឺ ហេតុញ្ច
 ទូក្តុកែត ។

៣-ទូក្តុនិរាង អវិយសម្រេច របស់ពិតិត្រីប្រសើរ គឺ ការរលក់
 ទូក្តុ ។

៤-ទូក្តុនិរាងតាមិនិ បជិបទា អវិយសម្រេច របស់ពិតិត្រី
 ប្រសើរ គឺ ផ្លូវបជិបត្តិ នាំញ្ចាស់ការរលក់ទូក្តុ^(៩៩) ។

ទូក្តុសម្រេច មាន ១២ កង

១-ថ្ងៃ ការកែត

២-ថ្ងៃ សេចក្តីថាសំគ្រោះគ្រា

(៩៩)-ហេតុីថា ទូក្តុសម្រេច សមុទយសម្រេច និរាងសម្រេច មត្តសម្រេច ។

៣-មនុស្ស	សេចក្តីល្អាប់
៤-នៅទី	សេចក្តីក្រែមក្រែ
៥-បន្ទិទេត	សេចក្តីខ្សែកខ្សែល
៦-ទូទៅ	សេចក្តីលំបាកកាយ
៧-ជោគជនក្នុង	សេចក្តីលំបាកចិត្ត
៨-ឧបាយករណ៍	សេចក្តីតានិតិះងចិត្ត
៩-អប្បីយេហិ	សម្រេចយេន៍ ការធ្វើបប្រសពនោយស្រួល
និង សង្ការ មិនជាឌីសឡាយ	
១០-បិយេហិ	ពិច្ចយេន៍ ការព្រាតប្រាសបាកស្រួល និង
សង្ការ ជាឌីសឡាយ
១១-ប្រចាំឆ្នាំ	និង បានបានបាន
១២-សម្រួល	បញ្ចូប្រាយជាមុន ពោលដោយបំព្លឹង
ឬបានក្នុង ៥ ។	

សមុទ្ធយសប្បែ មាន ៣ គី៖

- ១-ភាពិសនុវត្ថុ ចំណាផ់ក្នុងកាម
- ២-ភាពិសនុវត្ថុ ចំណាផ់ក្នុងករ
- ៣-ពិភាពិសនុវត្ថុ ចំណាផ់ក្នុងការព្រាសបាកភរ ។

និរាងសច្ចូ

ការប្រាសហកតម្រក និង ការរលក់ដោយតំណាងសែល
សល់ ការលេបង់ ការរហស់ចេញ ការឃុំស្រឡែង ការមិនមាន
អាលីយ៉ាន់ នៅថ្ងៃ និរាងសច្ចូ ។

មត្តិសច្ចូ

ជ្រើមឱ្យប្រកបដោយអង្គ ឬ ដីប្រជុំ ហើយដឹងដឹក-
មត្តិ ឬ មត្តិសច្ចូ ។ អង្គ ឬ នោះគឺ :

១-សង្គមទិន្នន័យ ការយល់យើងត្រូវ

២-សង្គមខ្ពស់បញ្ជាក់ សេចក្តីពីរីន្ទៃត្រូវ

៣-សង្គមទាមទារ ពាក្យសំដើរត្រូវ

៤-សង្គមទិន្នន័យ ការដារត្រូវ

៥-សង្គមរុវិទាហ៍ ការចិត្តឲ្យមជីវិតត្រូវ

៦-សង្គមទាមទារ សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ

៧-សង្គមទិន្នន័យ ការរលីកត្រូវ

៨-សង្គមទិន្នន័យ ការតាំងចិត្តមាំត្រូវ ។

ភិក្តុ ក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាយើងរឿយ ។ ទួរដី ក្នុង
ធិន្នន័យ នាងក្នុង នាងក្រោ ទាំងនាងក្នុងទាំងនាងក្រោ ។
ភិក្តុ ពិចារណាយើងរឿយ ។ ទួរការប្រជុំកើតឡើង ទួរការរលក់ទៅ

ទាំងនូវការប្រជុំកែវិតឡើង ទាំងនូវការរលតែទៅ ក្នុងធីទាំងឡាយ។
សពិ របស់កិច្ចនោះ តាំងមាំថា ធមិនមានមេន គ្រាន់តែ
ដើម្បីជាតិដី ដើម្បីជាតិរបីក មិនមានជា សត្វ បុគ្គល យើង
តែ ទេ ។

កិច្ចនោះ មិនមាន តណ្ហា ទិន្និ (មាន៖) ឧបាទាន សេចក្តី
ប្រកាន់មាំនូវម្បី ។ ក្នុងលោកឡើយ ។

កិច្ច ពិចារណាយើញ្ញរឿយ ។ នូវធមិ ក្នុងធីទាំងឡាយ យើង
និនេះដឹង ។

ទីក្រុរសដ្ឋិក :

ល្អាចន ៣

១-សម្រួល្អាចន ដីដោជាតាបស់ពិក ។ ខ្លួនឯង មាន
ជាតិ ជាដី ជាចុកពិក ។ សម្រួល្អាយសម្រួល្អ មានកាមតណ្ហា
ជាដី ជាបោកុនាំឡើងកែវិតពិក និរោចសម្រួល្អ ការរំលត់នូវ
តណ្ហា ជាការរំលត់ទុកពិក មេន្តសម្រួល្អ ផ្លូវប្រកបដោយអង្គ ឬ ស៊ី
ប្រសើរ ជាបដិបទានាំឡើងលោការរំលត់ទុកពិក ។

២-គិច្ចល្អាចន ដីកិច្ចដែលកប្បែរឱ្យដើរ ។ ខ្លួនឯង មាន
កិច្ចដែលកប្បែរកំណត់ដី សម្រួល្អាយសម្រួល្អ មានកិច្ចដែលត្រូវលេប់បង់
និរោចសម្រួល្អ មានកិច្ចដែលត្រូវរឱ្យជាកំប្លាស់ មេន្តសម្រួល្អ មានកិច្ច

ផែលត្រូវចំនួន គី បសិបត្តិតាម ។

៣-ទន្លេរុញឈាន ដឹងថា ពានធ្វើហើយ ។ ឧក្រុមច្បាស់ ពានកំណត់ដឹងហើយ សង្គមឈានច្បាស់ ពានលេខដែលហើយ ទិន្នន័យច្បាស់ ពានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ មេត្តាបន្ទាន់ ពានចំនួនហើយ ។

ញ្ញាលោ ឬ ញ្ញាលោទស្សន់ ៣ នេះ វិលជុំវិញ អរិយសច្ចាស់ ៤ ក្នុងសច្ចាស់មួយ មានញ្ញាលោរិលជុំវិញ ៣ ហេវថា បរិវិធី ៣ ក្នុងសច្ចាស់ ៤ មានញ្ញាលោរិលជុំវិញ ១២ ហេវថា អាការ់ ១២ ។

ត្រោះពុទ្ធសម្រេចថា ធភាពធនា ញ្ញាលោទស្សន់ វិលទៅមិនទាន់មាន បរិវិធី ៣ មិនទាន់ត្រប់ អាការ់ ១២ ធភាពទោះត្រោះអង្គ មិនបេងច្បាថា ជាម្នកត្រាស់ដឹងទូវសម្ងាត់ម៉ោង ៤ លីក្រាត់ញ្ញាលោទស្សន់ នេះ មានបរិវិធី ៣ មានអាការ់ ១២ ត្រប់បរិបុណ្ឌិតេលធនា ពេលទោះ ទីបត្រោះអង្គ បេងច្បាថា ជាម្នកត្រាស់ដឹងទូវសម្ងាត់ម៉ោង ។ នេះជាង ជាលក្ខណៈ នៃការត្រាស់ដឹង (ចេះដឹង) ទូវអរិយសច្ចាស់ ។

សញ្ញាផ្លូវ បុគ្គលូវ៖ និយាយថា គេចេះដឹង គេយល់ច្បាស់ទូវ អរិយសច្ចាស់ហើយ ។ តើ គេចេះដឹងកម្រិតធនា ពានញ្ញាលោបុគ្គលានហើយ ។ បើត្រាន់ពេថា ចេះ ។ មិនទាន់មានញ្ញាលោកៅត់ឡើង មិនរាប់ថា ចេះដឹង ឬ ច្បាស់ដឹង តាមទស្សន់ពុទ្ធសាសនា ៤ ។

ទោសនៃការមិនដឹងច្បាស់

ទួរអវិយសញ្ញា

នាមេរោគ

ការមិនដឹងច្បាស់ ការមិនបានប្រាស់ដឹង ទួរអវិយសញ្ញា ធ្វើ
ឲ្យគឺរដ្ឋូង ធ្វើឲ្យគេភាគនៅប្រជុំ មិនដឹងហេតុផល មិនស្ថាល់
សេចក្តីពិត ជាប្រជុំនៅឲ្យកិលេស លោក ទោស មោហា កើតឡើង ។
អាស្រែយធោយកិលេសនោះ ជាតិ ជោរ ព្យាពិ មរណ៍៖ កើត
ស្អាប់ ។ កាប់មិនអស់ វិលចុះ វិលឡើង ពីលើទោន្ទាម ពីក្រោម
មកលើ នឹងមនុស្សម្នាក់ មានតំនរដំជាងវីរី ទិកត្រួកយំ ប្រើន
ជាងទិកសមុទ្ធ សេចក្តីទុក្ខលំបាក នានាប្បារ ប្រើនតណានា
អញ្ញមញ្ញខាចិក មនុស្សខំសុត្រាផុមិលសញ្ញា បើគ្រោាត់ឆ្នាក់ទោន្ទាម កើត
ក្នុងអាមេរិក មិនដាយបានវិលមកកើតជាមនុស្សវិញទេ ។
លោកប្រើបាននឹងរឿងអណ្តិកខ្លាំង...

អណ្តិកខ្លាំង ទោន្ទាមសមុទ្ធ ១០០ ឆ្នាំ ដើរអើតកមក
លើផ្លូវទិកម្នាង ។ គេបានការងាររដ្ឋូងមួលមួយទោន្ទាមសមុទ្ធ ដើម្បីឲ្យ
អណ្តិកនោះ ដើរអើតកម្រិះ ចូលចំការរដ្ឋូងមួលនោះ ។ តើ
កាលណានៅ អណ្តិកខ្លាំង និងដើរអើតកមក ចូលចំការរដ្ឋូង
មួលនោះ ? បើការរដ្ឋូងមួលកើតចុះ អណ្តិកទៀតសោតកើតខ្លាំង
សមុទ្ធកើតដោយ ឧរល់បកបាក រលកតគ្រឹកគ្រោងយ៉ាងនេះ ។

ការវិលត្រឡប់ពីអចាយក្រឹមករើសជាមនុស្សវិញ ក្នម្រក្រោកជាង
អណ្តិតខ្លាក់ ដើម្បីបង់ប្រាកដចូលចំកងរដ្ឋដែលនោះ ទៅ
ឡើត (១២) ។

ព្រះពុទ្ធសម្បងថា -

ចន្ទុលំ	អិលុយនុលំ
ឃថានុលំ	អិលុយនុលោ
សិលិនុលំ	ិលុយចន្ទុលំ
តានុ តាមនេត ចានិនុ ន	

ពថាតត្តី អ្នកចាំងឆ្លាយត្តី ដែលអន្តាល់ទៅ ក្នុងជាតិ
ចាំងឆ្លាយនោះ ។ អស់កាលយុរអ៊ែង ត្រាង់មិនបានយើលូទ្ទរ
អិលុយនុ ឬ តាមសេចក្តីពិត (១៣) ។

គុណនៃការដឹងច្បាស់

ទួរអិលុយនុ

នោះ

ការដឹងច្បាស់ ការត្រាស់ដឹង ទួរអិលុយនុ ធ្វើឡើងស្ថាល់

(១២)-សុភន្ធបិធី សំយុត្តិកាយ ៣៩-៤៤៤-៣០៦

(១៣)-សុភន្ធបិធី សំយុត្តិកាយ ៣៩-៤០០-២៦២

ច្បាស់ទូវទុក ទូវហេតុទួលិកក្រោះ នូវការរំលត់ទុក និង នូវជ្រើរទាំង
សល់ការរំលត់ទុក ។ ភិកុនីវិក ពោលថា មានកែទុកទេ កៅត
ឡើង សិតនៅ(មួយរយៈ) និង រលត់ទៅវិញ ។ ក្រោតីទុក ត្រាន
អី កៅតឡើងទេ... សុខត្រានទេ ត្រានសុខកៅតឡើងទេ បុន្ញេ
កាលណាទុករលត់ទៅ បុ ទុកមានកម្រិតចុះចយបន្តិចទៅ គេនាំត្រា
សឡូតហោថា សុខ ។ ទុក មិនមែនមានកែជ្រើរកាយទេ ទុកមាន
ជ្រើរចិត្តដឹងដែរ ហើយទុកជ្រើរចិត្តខាងក្រាតាងទុកជ្រើរកាយ ទាំងជាប់
ហេតុនាំងទុកជ្រើរកាយ វិដែនអនុញ្ញាយ រកទីបញ្ហាប់ត្រាន ។ អ្នកមិន
ដឹងច្បាស់ទូវអវិយសច្ច គេនាំត្រានដោះស្រាយទុកជ្រើរកាយ (ផ្លូវក-
សម្ងារៈ) តែម៉ោង... ម៉ោងហើយ ទុកមិនបានធ្វើរក្រោលប៊ុន្មានទេ
ទៅកែចុះ និង ត្រូវគុរិកដែល ទាំងមិនមានបែបបទថា ទុកនឹង
បានចប់ទៅពេលណាជីង ។ ត្រានទិសដោះ និង ត្រានសង្កែរពិត
ប្រាកដទេ ។

ចំណោក អ្នកដឹងច្បាស់ទូវអវិយសច្ច គេដោះស្រាយទុក
តាមជ្រើរកាយជីង តាមជ្រើរចិត្តជីង តីថា គេស្វែងរកវិធីដោះស្រាយ
ពីខាងក្រោងផ្លូវលមកជីង គេដោះស្រាយជីងពីខាងក្រោងចេញមក
ជីង ។ ការដោះស្រាយដោយវិធីនេះ មានប្រសិទ្ធភាពល្អ ទុក
ចិយចុះតិចទៅ ។ គេបានសុខស្ថាលប្រើបានឡើង ។ ជាលំដាប់ និង
មានទំនាក់រំលត់ទុកទាំងស្រុង សូម្បីកែទុកប្រើបានប្រាការ តុង

វិធីសំសារ កីអាចបញ្ចប់បាន ។ នេះ ដោយអាស្រែយ ការដឹង
ច្បាស់ ការត្រាតសំដើង នូវអវិយសច្ច ។ លោកប្រព័ន្ធបុរស
មួយនាក់ ដែលត្រូវគេចាក់ ៣០០ លំពេង ត្រូង ១ ថ្ងៃ...

ព្រះពុទ្ធសម្បូជា -

បើមានគេនិយាយថា គេនឹងចាក់យើងដោយលំពេង ១ ថ្ងៃ
៣០០ លំពេង គីមាក់ពេលត្រីក ៩០០ លំពេង ចាក់ពេលថ្វូគ្រែដែល
៩០០ លំពេង និង ចាក់ពេលល្អាច ៩០០ លំពេង ។ គេចាក់យើង
នេះ រៀងរាល់ថ្មីរហូតអស់រយៈពេល ៩០០ ឆ្នាំ ។ លើស្តីពី គេចាក់យើង
នេះគ្រប់ ៩០០ ឆ្នាំហើយ យើងនឹងបានត្រាសំដើងនូវអវិយសច្ច ។
ព្រះអង្គ ច្រោងត្រាសំថា បើយើងពិតជាបានត្រាសំដើងនូវអវិយសច្ច
វិនិម័យ ទុកជាយើងមានទុកដែនទាញយើងខ្ញាំងភ្នា ដោយការចាក់
ដោយលំពេងនោះយើងណាកីដោយ សូមឡើយើងត្រមន្យគេចាក់
ឬ៖ ត្រាជាទុកដែនទាញទុកដែលវិធីសំសារនេះ វាប្រើប្រាស់ និង ដំឡើងជានេះទុក
ដែនទាញ ដោយការចាក់ដោយលំពេងនោះ ឡានៅត្រីត ។ បើទេន
ព្រះអង្គ មិនបានសម្បូជា ការបានត្រាសំដើងនូវអវិយសច្ច ជាបុ
មួយនឹងទុកដែនទាញ ផ្ទុចនោះទេ (១៤) ។

វិធីធ្វើឲ្យដឹងច្បាស់

ទូរអរិយសច្ចុ

២*២

នៅមាតិ តិច្ឆនេះ នាមពេល ។ ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ ច្បាប់ជីនទូរសមាជិ ។ ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ កិត្យអ្នក
ជីនទូរសមាជិ រមោងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ។ ឬដឹងច្បាស់
មី តាមសេចក្តីពិត ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះទូទៅ នេះ
ហេតុឲ្យទូទៅកែត នេះ ការរំលត់ទូទៅ នេះជួរទាំងឲ្យដល់ការរំលត់
ទូទៅ (១៥) ។

ឧត្តមសង្គ័ត៌ :

វិធីធ្វើឲ្យដឹងច្បាស់ ទូរអរិយសច្ចុ គឺជីន សមាជិ ។ បុ
និយាយនៃងារ ចិន សមាជិ និង បញ្ហា ។ បុនិយាយមួយបែប
ឡើតថា ចិន សមចេះ និង វិបសុខា ។

បើត្រោះតុឡើ សម្បូងច្បាស់យ៉ាងនេះ ពេញតម្លៃត្រោះត្រូវបិសក
មេចកិណ្ឌប៉ែ សមាជិ មេចកិបន្ទាលអ្នកធ្វើ សមាជិ ។ លូមហេីយ
លូម ។ ហេីយ ។

នគរបាល និងស្ថាបន្ទាន់

នាមខែ

ធ្វី ២ យ៉ាង តី

១-នគរបាល ការអប់រំចិត្ត ឲ្យស្ថប់

២-និងស្ថាបន្ទាន់ ការអប់រំចិត្ត ឲ្យមានបញ្ជា ។

ធ្វី ២ យ៉ាងនេះ ហោចា ភារេវច្បាបមិ ធ្វីដែលបុគ្គល
គប្បែកចំណើន តីបុគ្គលគប្បែកដើរក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន^(១៩) ។

សមច័័ន្ត:

ការអប់រំចិត្ត ឲ្យស្ថប់ចាក នឹវរណាភមិ ហោចា សមច័័ន្ត: ។

នឹវរណាភមិ មាន ៥ យ៉ាង តី

១-ក្រាមខ្លួន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងការ

២-ព្យាយាយ តាំងឱ្យ បូ សេចក្តីប្រឡូសវាយ

៣-ថែទាំង សេចក្តីជុញ្ញប្រាន់ ដោកដុយ

៤-ឧទ្ទិថ្នូន ក្នុងក្នុង សេចក្តីអណ្តូនអណ្តូង រោប់រសល់

៥-និងកិច្ចា សេចក្តីសង្ឃឹម ។

នឹវរណាភមិ ៥ យ៉ាងនេះ រារាំងចិត្តមិនឲ្យស្ថប់ មិនឲ្យកើត
បញ្ជា មិនឲ្យកើតសេចក្តីសុខ ចំណើន ។

(១៩) - សុភន្ធបិដក ទីយនិកាយ ១៩-២៤០-២៤៧

បើមិនតាមព្យញ្ជីនេះ សមច័ែង សំដោយការអប់រំចិត្តទួលុយ តែបូណ្ឌុណ្ឌាជាមីនេះ បើពិចារណាតាមអត្ថប៊ូលសំឡែង ។ ផ្ទុចជាហត្ថិ សេចក្តីអត់ធន់វិរិយៈ សេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ មេត្តា ក្រុណា សេចក្តីវាប់អានអាណិតអាស្រារ ជាដើម ឡើតដៃ ។ និយាយខ្លឹម គុណភាពមិទាំងឡាយ ក្រោតីសិល និង បញ្ញា សង្គ្រោះចូលភួន សមច័ែង ទាំងអស់ ។

វិបស្សនា

ការអប់រំចិត្តទួលុយបញ្ញា ហោចា វិបស្សនា ។ បញ្ញាជួននេះ មិនសំដោយការបញ្ញា សំរាប់ប្រកបមុខរបរឡើង សំដោយកចំពោះតែការវន្ទាមយបញ្ញា បញ្ញាសំរាប់យើង ច្បាស់ទូរសកវារិជ្ជិ (រូបធិនិងអ្នរូបធិនិ) តាមសេចក្តីពិនាទបស់វា តែបូណ្ឌុណ្ឌាជាមីនេះ ។

បញ្ញា ៣ យ៉ាង តី

១-**ទិន្នន័យបញ្ញា** បញ្ញាបេះគិតត្បូរមកពីកំណើត ។

២-**សុទាមបញ្ញា** បញ្ញាកែតពីការរៀនសូត្រពីគេ ។

៣-**នាយកបញ្ញា** បញ្ញាកែតពីការអប់រំ ការអនុវត្តន៍ ។

វិបស្សនាបញ្ញា សំរាប់កំពាល់បង់ តណ្ហា មាន៖ ទិន្នន័យ អហង្គារ សេចក្តីសំគាល់ចាំ អញ្ញា ។ មមង្គារ សេចក្តីសំគាល់ចាំរបស់អញ្ញា ។ ជាដើម ។ កំពាល់កិលេសប្រភេទនេះ មាន លុះត្រាក់តែ

គេអប់រំចិត្ត មួយកើតបញ្ញា យើងច្បាស់ទូវព្រះត្រៃលក្ខណ៍ អនិច្ច
ទុក្ខំ អនភាព ។

ត្រៃលក្ខណ៍ លក្ខណ៍: ៣

នាមខែ

១-អតិថិជន ឬ អនិច្ច លក្ខណ៍: លក្ខណ៍: មិនឡើង

២-ឧក្រុជា ឬ ទុក្ខ លក្ខណ៍: លក្ខណ៍: ជាទុក្ខ

៣-អនុសាធារណ៍ ឬ អនុសាធារណ៍: លក្ខណ៍: ជាអនភាព ។

ត្រៃលក្ខណ៍នេះ មានឈ្មោះហេរិម្ភាងឡើតថា សាមញ្ញ-
លក្ខណ៍: ក្រុម លក្ខណ៍: មានស្ថិតិខ្សោយលំសង្ការទាំងពីរ ពួច
នេះកើតឡើង ។ តាមទ្វាប់ គេហេរិម្ភាងថា អនិច្ច ទុក្ខំ អនភាព
ត្រីមបុណ្យ៖ ។

ឧប្បាទស្អត័

នាមខែ

ព្រះពុទ្ធសម្បូរដៅ -

ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ តថាគត ទាំងឡាយ កើតឡើងក្នុង
តថាគត ទាំងឡាយ មិនកើតឡើងក្នុង ធាតុនោះមាននៅផែល ។
ធាតុនោះ មាន ៣ តី៖

១-ស៊ូ សុខ្ណារ អតិថិជន សង្ការទាំងឡាយទាំងពីរ
មិនឡើង,

២-សង្គ នាមុខ ឧក្រុា សង្ការទាំងឡាយទាំងចូង

ជាងុក,

៣-សង្គ បុរាណ អនុញ្ញាត ធមិទាំងឡាយទាំងចូង ជា
អនត្តា (១៧)។

អនិថ្នៃល្អប្រចាំ

ព្រះរាជ សម្បូរៗ -

រួម វិគុណ អនិថ្នៃ នេះនៅ អនិថ្នោ...

ម្នាលភីក្តុទាំងឡាយ រូបមិនឡៀង រ៉ែនា មិនឡៀង
សញ្ញា មិនឡៀង សង្ការទាំងឡាយ មិនឡៀង វិញ្ញាបាល មិនឡៀង។

រួម វិគុណ ឧក្រុា នេះនៅ ឧក្រុា...

ម្នាលភីក្តុទាំងឡាយ រូប ជាងុក រ៉ែនា ជាងុក សញ្ញា ជា
ងុក សង្ការទាំងឡាយ ជាងុក វិញ្ញាបាល ជាងុក ។

រួម វិគុណ អនុញ្ញាត នេះនៅ អនុញ្ញាត...

ម្នាលភីក្តុទាំងឡាយ រូប ជាអនត្តា រ៉ែនា ជាអនត្តា
សញ្ញា ជាអនត្តា សង្ការទាំងឡាយ ជាអនត្តា វិញ្ញាបាល ជាអនត្តា ។

(១៧)-សុត្សនិធម៌ អង្គភាពិកាយ ពិភពិបាល ៤១-១៣៨-៤៩

អ្នកខ្លះហៅស្រួលនេះថា ធមុនិយាមស្ទើត្រ ផ្ទាល់ កែមាន ។

ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ កាលបីអិយសារក ជាមួកចេះដីដ
យើងយ៉ាងនេះ រំមែងនឹងលាយនឹងរូបដី នឹងលាយនឹង
នៅនាត់ដី នឹងលាយនឹងសញ្ញាដី នឹងលាយនឹងសង្ការ
ទាំងឡាយដី នឹងលាយនឹងវិញ្ញាបាត់ដី កាលបីនឹងលាយ
រំមែងប្រាសបាកតម្រក កាលប្រាសបាកតម្រក ចិត្តកើចដុំត
(បាកកិលេស) (១៥)។

អតិថិជ្ជកម្ម

ព្រះពុទ្ធសម្បុងថា -

ចុក្តិ៍ តិក្សទៅ អតិថិជ្ជ ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ ត្រូវកម្ធិនឡើង
ប្រជាពលិថ្និ៍ តិ៍ ខ្ពស់ របស់លាយមិនឡើង របស់នោះជាទុក្ត ហើយ
ខ្ពស់ តាមលក្ខណា របស់លាយជាទុក្ត របស់នោះជាអនញ្ញា ប្រជាពលិថ្និ៍
តិ៍ នៅតំបន់ នៅតំបន់និមុនិត្តិ និង នៅតំបន់ អតិថិជ្ជ ជាបន្ថែម
ប្រជាពលិថ្និ៍ និងប្រជាពលិថ្និ៍ និងប្រជាពលិថ្និ៍ ។ របស់លាយជាអនញ្ញា របស់
នោះ បុគ្គលប្រើយល់ដោយប្រាសាផ្លូវប្រវត្តិ តាមពិតយ៉ាងនេះថា
នីមួយៗ មិនមែនរបស់អញ្ញ នីមួយៗ មិនមែនជាអញ្ញ នីមួយៗ មិនមែន ជាហ្មន
របស់ អញ្ញទេ (១៦)។

(១៥)-សុភ្លឹនបិធីក សំយុទ្ធនិកាយ ៣៣-៣៩-៤៩

(១៦)-សុភ្លឹនបិធីក សំយុទ្ធនិកាយ ៣៨-៩-៩

ត្រពេក ប្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត មានអត្ថន៍យ
ដែលគេតប្បីយល់ពួចត្រានឹងត្រូវនៅទៅដោយ ។

ទីក្រសដ្ឋិក :

១-នៅឡាភុខ គីរបស្ថុមជុំត្រា មិនមែនរបស់តេម្មយមុខទេ ។
ឧ. រួបកាយមទុស្សយើង រួមជុំត្រាដោយធាតុប្រើប្រាស់យ៉ាង បើ
និយាយតាម ពុទ្ធសាសនា ថា ប្រកបដោយធាតុ ៤ គី ដី ទី ក ត្រូវឱ្យ
ខ្សោល ។ របស់ដែលរួមជុំត្រាយ៉ាងនេះ ហោចា សង្ការ ។ ត្រូវ
រួមជុំត្រាដោយវត្ថុធាតុប្រើប្រាស់យ៉ាង ដី ចូ ត្រូល ខ្សោច់ ជាគើម ។
របស់ដែលរួមជុំត្រាយ៉ាងនេះ ហោចា សង្ការ ។ ដូច រួមជុំត្រា
ដោយវត្ថុប្រើប្រាស់យ៉ាង តែង សុធម៌ង់កែ កំបារ ឈើ ដែក ជាគើម។
របស់ដែលរួមជុំត្រាឯ៉ាងនេះ ហោចា សង្ការ ។ ល។

សង្ការ មានប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
និយាយដោយខ្លួន មាន ២ យ៉ាង គី :

១-ឧបាទិត្យនៅឡាភុខ សង្ការដែលមានចិត្ត មានវិញ្ញាណ
ត្រប់ត្រង ឧ. មនុស្ស សញ្ញ ជាគើម ។

២-ឧបាទិត្យនៅឡាភុខ សង្ការដែលមិនមានចិត្ត មិនមាន
វិញ្ញាណត្រប់ត្រង ឧ. ត្រូ ដូច ជាគើម ។

សង្ការទាំង ២ យ៉ាងនេះ មានលក្ខណៈ ៣ ជា អនិច្ឆ័ំ ទុក្ខំ

អនត្តា ផ្ទចត្តា សើស្សានេទៅ ត្រានលើកលិងសង្ការណាមួយទៅ ។
សង្ការណា កីប្រប្បល កីមិនទោះ សង្ការណា កីមានទុក្ខ នៅ
នឹងដែលមិនមាន សង្ការណា កីស្សាប់ កីរលត់ ។ មនុស្ស
ចាស់ កីប្រប្បល មនុស្សព្យេង កីប្រប្បល ផ្លែ៖ កីប្រប្បល ។
បណ្តិត កីមានទុក្ខ ពាល កីមានទុក្ខ ផ្លែ៖ កីមានទុក្ខ (ពុក) ។
នាមីន កីស្សាប់ ការណូ កីស្សាប់ ផ្លែ៖ កីស្សាប់ (ខុច) ។ មាន
លក្ខណៈ ៣ អនិច្ឆ័ំ ទុក្ខ អនត្តា ផ្ទចត្តា សើស្សា គ្រប់សង្ការ ទាំង
ឡាយទាំងពួង បុន្តែ អាចមានជមីខុសត្រា តិចប្រើប្រាស់ អាយុ
ជីវិតនៃខុសត្រា ដោយអាស្រែយហេតុបច្ចុះយដ្ឋុះទៀត ។

២-អនត្តា ប្រចា មិនមែនខ្ពុន បើវាតិតជាមួនយើង ជារបស់យើងមែន យើងបង្ហាប់វា កំពុងចាស់ កំពុងយើង កំពុងស្សាប់
វាស្សាប់បង្ហាប់យើង វាគ្មេះតាមយើងហើយ ។ បុន្តែ វាអត់គ្មេះតាម
យើងសេរោះ បានជាគេហែថា អនត្តា ។ អនត្តា ប្រចា មិន
មានខ្ពុន តីថា មិនមានអ្នី ជាមួន ជារោលីង នៅអាស្រែយក្នុង
ខ្ពុនយើងនោះទេ មានត្រីមតែខ្លួន ៥ បុណ្ណោះ ។

សង្ការ ទាំងឡាយទាំងពួង ជា អនត្តា ត្រាងត្រាននរណា
បង្ហាប់បង្ហាទាន វិសង្ការ (ត្រោះទិញ្ញាន) ជា អនត្តា ដែរ ត្រាង

ត្រាននរណា បង្ហាប់បញ្ហាព្យាគ្រោះនិញ្ញាន ម្យាតស់ ម្យាយី ម្យសាប់
ម្យមានទុក្ខាតាន ។ អនត្តា ផ្ទចត្តាមេន បុំនៅ អនត្តា របស់សង្ការ
ពេញដោយ ទុក្ខ, អនត្តា របស់ព្យាគ្រោះនិញ្ញាន ពេញដោយ
បរមសុខ ។

ដើម្បីម្យាតាក្សាគា អនត្តា សុំសេចក្តីបានទាំងពីរ ទីប
ព្យាគ្រោះសក្សមុនី ប្រើបាក្សាគា នៅ ឥឡូវ និង ផ្លូវ ផ្លូវ ។

សង្ការទាំងឡាយទាំងពួង

មានត្រូវលក្ខណ៍ត្រប់ទាំង ៣ គីឡូវតាមរយៈ

1 -អនិថ្នៃ មិនទៀត

2 -ឱ្យក្តី ជាអុក្រ ត្រាំនៅដែលមិនបាន

3 -អនិន្ត មិនមែនខ្លួន មិនល្អប់បង្ហាប់ ។

វិសង្ការព្យាគ្រោះនិញ្ញាន

មានត្រូវលក្ខណ៍ តែមួយ គីឡូវតាមរយៈ

1 -អនិថ្នៃ ត្រាន

2 -ឱ្យក្តី ត្រាន

3 -អនិន្ត បង្ហាប់បញ្ហាមិនបាន ។

៣-អ្នី ។ ដែលប្រកបដោយត្រូវលក្ខណ៍ អនិថ្នៃ ទុក្ខ អនត្តា
ព្យាគ្រោះពុន ប្រើបានប្រជាធិបាយ -

១-កំសំតាល់ថាជាមួន ឬ ជារបស់ខ្លួន ព្រមទាំង ស្យែកីតទុក្ខ។

២-កំសេឡាង្ល័យ កំជាប់ចិត្តនឹងវា កំរក កំឡុល នៅឡើត នាំ ស្យែកីតទុក្ខ ។

៣-ត្រូវធាកំអំព្រៃកចុះ ត្រូវរលាស់វាទោ គេចារៀសដុត ស្យែឡាង្ល័យ អស់កង្វែលមី ។ ជាមួយវា ទីប្បុចដុតចាកទុក្ខ ដោយប្រការទាំងប្រាំដី ។

វិទេស្តី ទាំង ៣ នៅ

១-ស្នូល្មានវិទេស្តី

២-អនិមិត្តវិទេស្តី

៣-អប្បៈអនិមិត្តវិទេស្តី (៤០) ។

ស្នូល្មានវិទេស្តី តើម្នាក់ម្នាក់ កិត្តិ ពិចារណាស្ថីថ្មី៖ ថានាមួយបនោះ ជារបស់ស្អែក ឬ ការបស់ខ្លួន កិត្តិនោះ មិនធ្វើឡើសេចក្តីប្រកាស់ម៉ា ក្នុងនាមួយបនោះទេ ហេតុនោះ ទីបណ្តុះថា សុញ្ញរតិវោមាត្រ ។

អនិមិត្តវិទេស្តី តើម្នាក់ម្នាក់ កិត្តិ ពិចារណាស្ថីថ្មី៖ ថានាមួយបនោះ ជារបស់ស្អែក ឬ ការបស់ខ្លួន កិត្តិនោះ មិនធ្វើឡើវិនិមិត្ត ក្នុងនាមួយបនោះទេ ហេតុនោះ ទីបណ្តុះថា

(៤០)-សុផ្លូនបិធី ឧទ្ទកនិកាយ បានិសមិទាមត្រូ ៧០-១៧៧-២៨០

អនិមិត្តវិមារក្តា ។

នគ្គុជិទិនិមិត្ត ពីរបម្បច ។ កិត្យ ពិចារណា
ផ្លេងៗថា នាមួបនេះ ជារបស់សូន្យ ហាកដ្ឋាន ឬ ហាករបស់ខ្ពស់
កិត្យនោះ មិនធ្វើឡើសេចក្តីបាន ក្នុងនាមួបនោះទេ ហេតុនោះ
ទីបណ្តុះថា អប្បលិហិតិវិមារក្តា ។

ឯក្សាសលេងៗ :

សុច្បាសនិមិត្ត កិត្យ ពិចារណាយើញ នាមួប សូន្យ មិន
មែនខ្ពស់ មិនមែនរបស់ខ្ពស់ តី យើញអនត្តា ។

នគ្គុជិទិនិមិត្ត កិត្យ ពិចារណាយើញ នាមួប សូន្យ មិន
មាននិមិត្ត ត្រង់ណាមួយថា ឡើង តី យើញ អនិច្ចំ ។

នគ្គុជិទិនិមិត្ត កិត្យ ពិចារណាយើញ នាមួប សូន្យ
មានតែកិត្យ មិនត្រាបាន តី យើញ ទុក្ខំ ។

សុច្បាសនិមិត្ត ការួចជុំតាកកិលេស ត្រាង់យើញ
អនត្តា,

នគ្គុជិទិនិមិត្ត ការួចជុំតាកកិលេស ត្រាង់យើញ
អនិច្ចំ,

នគ្គុជិទិនិមិត្ត ការួចជុំតាកកិលេស ត្រាង់យើញ
ទុក្ខំ ។

លោកលីក អនត្តា ឡើងមុនគេ ព្រាជៈជាប្រការសំខាន់
បំផុត ស្ថាប់ រស់ នៅត្រង់ មានខ្ពស់ ឬ មិនមាន(មិនមែន)ខ្ពស់
ហើយឯង ។

ព្រះនិញ្ញាណ

នោះ

ព្រះនិញ្ញាណ (ជាវិសដ្ឋារ) ជាចីវិលតំកិលេស ជាចីវិលតំ
ទុក ជាចីពេញដោយសេចក្តីសុខ ត្រជាក់ត្រជាំ កែវមក្សាន់ យ៉ាង
ត្រកល់ដាចីបំផុត ។

ទ្វារចូលដល់ព្រះនិញ្ញាណ មាន ៣ ភី៖

១-ទ្វារ អនិច្ឆ័

២-ទ្វារ ទុក

៣-ទ្វារ អនត្តា ។

អ្នកត្រូវការចូលដល់ ព្រះនិញ្ញាណ តបីចូលតាមទ្វារ ៣ នេះ
ទ្វារណាមួយ ទ្វារដែលឡើង ក្រោពីនេះ មិនមានឡើង ។

សិល ជា យាន

ទាន ជា សេវាឃី

ការនា មិនឡើង។ ជាក្នុងសោ សំរាប់បាក់ចូល
ព្រះនិញ្ញាណ ។

- ១-អនិញ្ញានុបសី ពិចារណាយើល្អជីយាំថា មិនឡើង។
ដកដង្វីមចូល-ចេញ,
២-ទុក្រានុបសី ពិចារណាយើល្អជីយាំថា ជាតុក្រា
ដកដង្វីមចូល ចេញ,
៣-អនត្រានុបសី ពិចារណាយើល្អជីយាំថា មិនមែន
ឡើង។ ដកដង្វីម ចូល-ចេញ ។

នៅ នៅវាន អនិញ្ញានិ យុទ្ធជាម្បុយ បសុរី
អត់ ិច្ចិន្ទិនិ ឱ្យក្រុ ឯស មន្ទា ពិសុទ្ទិយា ។
នៅ នៅវាន ឱ្យក្រុនិ ឱ្យក្រុ យុទ្ធជាម្បុយ បសុរី
អត់ ិច្ចិន្ទិនិ ឱ្យក្រុ ឯស មន្ទា ពិសុទ្ទិយា ។
នៅ បន្ទាន អនិញ្ញានិ យុទ្ធជាម្បុយ បសុរី
អត់ ិច្ចិន្ទិនិ ឱ្យក្រុ ឯស មន្ទា ពិសុទ្ទិយា ។
នៅ បន្ទាន បុគ្គល ពិចារណាយើល្អច្បាស់ដោយបញ្ហាថា
សង្ការទាំងឡាយទាំងពួង មិនឡើង ពេលនោះ គឺនឹងឡើយ
ណាយ ក្នុងសេចក្តីទុក្រ នៅ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ទិ ។
នៅ បន្ទាន បុគ្គល ពិចារណាយើល្អច្បាស់ដោយបញ្ហាថា
សង្ការ ទាំងឡាយទាំងពួង ជាតុក្រ ពេលនោះ គឺនឹងឡើយ
ណាយក្នុង សេចក្តីទុក្រ នៅ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ទិ ។

ពេលណា បុគ្គល ពិចារណាយើញ្ញម្បាស់ដោយបញ្ហាថា
ដមិទាំងក្សាយទាំងពួន ជា អនត្តា ពេលនោះ គេនឹងឡើយណាយ
ក្នុងសេចក្តីទុក នូវ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ធឌ (២៩)។

វិបត្រិនីល សម្រេច វិបត្រិនីល

នាមខ្លះ

ឧបករណ៍ មាន ៣ គីឡូ

១-ចិត្ត

២-សតិ សម្បជញ្ញា: (ញាង)

៣-អារម្មណ៍ (ឧបករណ៍ដើម) (២៨) សំរាប់តម្លៃបិត្ត
និងសតិ។

កិត្ត (យោគី) គប្បីអង្គុយម្បត្រដៃខ្លួន

-ដកដដើម ចូល ចេញ មានសតិ សម្បជញ្ញា: ដីង ។

-ដកដដើម ចូល ចេញ នឹង ដីងម្បាស់ថា នឹង ។

-ដកដដើម ចូល ចេញ ទី ដីងម្បាស់ថា ទី ។

-សិក្សាថា ដីងម្បាស់ទូរកាយទាំងពួន ដកដដើម ចូល

ចេញ ។

(២៩)-សុភន្ធបិដក ខុន្តកនិកាយ ធម្មបទតាតា ៥២-៣០-៧៩

(២៨)-អារម្មណ៍ជាកុសលណាមួយក៏ពាន ។

សិក្សាតា ម្នាប់ទូរកាយសង្ការ អកដធ្លីមច្ចល-ចេញ ។

ឈ្មោះថា សម័្៖ ព្រោះចិត្តសុប់ តួនាមរម្បណីតែម្បយ ។ ឈ្មោះថា សមាជិ ព្រោះចិត្តតាំងមាំ តួនាមរម្បណីតែម្បយ ។ ពាក្យ ចាំងភីរនេះ ផែួងគ្នា បុំនែំ អត្ថនឹងយជាម្បយគ្នា ។

ចិត្តសុប់ មិនមានការគិត បុ ពិចារណាអារម្បណីទេ គ្រាន់ តែធ្វើចិត្ត ទៅចិត្តមួលប់ ។ មួលនៅតួនាមរម្បណីតែម្បយបុំណោះ ឡើងជាព្រៃត្រីមត្រូវ ឡើងជាទានការ ឡើងជាទានបុណ្យហើយ ។ បុំនែំ បើចិត្តរាមិនសុប់ វាចោះតែស្មោះ នៅការអារម្បណីផែួង ។ កំខិះនឹងវាប្រព្រោះនេះជាជម្បតារបស់វា ចិត្តរបស់អ្នកដែល កើយាងនេះដែរ ។ អ្នកបានបិត្តិ តប្បីនាំចិត្តមករកអារម្បណីរបស់កម្បដ្ឋានវិញ ។ បាប់ ផែួមវិញ ធ្វើយាងនេះ ប្រើនឹងដោ យូរ ។ នៅ ចិត្តនឹងសុប់ គ្រាន់បើធ្វើង ។ ។

កាលបើចិត្តបាប់សុប់ លួមសមត្ថរហើយ គេអាចបាប់ផែួម ចំនួនវិបស្សុទា គឺពិចារណាអារម្បណីនោះ^(២៣) ជារូប នាម ជាបេតុ ដែល មួយឱ្យឱ្យ កែត រលត់ បុ មួយឱ្យឱ្យ អនិច្ឆ័ំ ឡើង អនុញ្ញា ។ តួនាមពេល ដែលចិត្តសុប់ នៅសល់របស់ ២ គី

(២៣) - អាចប្បុរជាអារម្បណីណាម្បយ របស់ វិបស្សុទា កីឡាន ។

១-ខ្សែសកដើមចូល-ចេញ ២-ចិត្ត កំណត់ដីង ខ្សែសក
ដើមចូល-ចេញ ។ ខ្សែសកដើមចូល ចេញ ជាយបធិ
រាជៈទួលអារម្មណីមិនបាន ដីងអារម្មណីមិនបាន ។ ចិត្ត ជា
នាមធិំ រាជៈទួលអារម្មណីបាន ដីងអារម្មណីបាន ។ ពាក្យ
ថា ខ្ញុនយើង ខ្ញុនគេ ទាំងមួលហើង មានតោរបស់ ២ យ៉ាង តី
រូបធិំ និង នាមធិំ បុណ្យឲ្យ ត្រានអីដែល ក្រោពីនេះទេ ។ បើ
រូបធិំ និង នាមធិំ នៅអាស្រែយត្តា យើងរស់ យើងមានសកម្ម
ភាព ដើរ ឈរ អង្គួយ ដេក... បាន បើរូបធិំ និង នាមធិំ
លើងអាស្រែយត្តា យើងស្វាប់ ធ្វើអីលើងបានហើយ ។ រូបធិំ
និង នាមធិំ កែវគ្នាផីងអាស្រែយហេតុ បច្ចុះយ បើហេតុបច្ចុះយ មិន
ឡើង រូបធិំ នាមធិំ កីមិនឡើង របស់ណាមិនឡើង របស់
នោះជាទុក្ខ របស់ណាមិនឡើងដីង ជាទុក្ខដីង របស់នោះ ជា
អនត្តា ។ តូចរូបធិំ នាមធិំនោះ ត្រានអីជាមុន ជារបស់ខ្ញុន
ទេ ផ្ទុចនេះ កុសលាល់ថា អញ្ហ ថា របស់អញ្ហ រាជៈការ
សលាល់យ៉ាងនេះ នាំឲ្យកែវកុក្ខ ។

ខ្ញុនយើង ជាយបធិំ នាមធិំ របស់ដែលយើងអាស្រែយ
ជាយបធិំ នាមធិំ របស់នោះជុរិញ្ញ ជាយបោះ នាមធិំ
របស់ក្នុងពិភពលោក ជាយបោះ នាមធិំ អី ។ កុសុខ្លែកជា
រូបធិំ នាមធិំ ។ ខ្ញុនយើង ជាយបោះ នាមធិំដីង យើងរស់

នៅជាមួយ រូបធំ នាមធំ ដែង តើធ្វើផ្ទចមេច កំឡុងមានទុក្រ
ប្រើនពេក លូមយើងអត់ធន់បានដែង ។ វិដីដែលល្អ តី សិក្សាយ
ណ្ហាល់ច្បាប់ដម្ខាតិ ឃុំណ្ហាល់ច្បាប់ត្រោះត្រូវណា ហើយគោរព
តាមច្បាប់នោះ កែសម្រួលតាមច្បាប់នោះ ហើយកំទាមទារអើ ។
និងកំមានតណ្ហា មាន៖ ទិន្ន្រ័យ ប្រកាន់មាំទូរអីរាជ្យុងលោកឡើយ ។

នគរិតនូវ

នៃការចំនួន សមច័្ន វិបស្សនា

៣*៤

ត្រានបុណ្យណា នៅជាបុណ្យបច្ចុះយ ៤ បុណ្យកមិន
បុណ្យកសាងសេនាសននោះ ណ្ហាន ចូល់ និង បុណ្យអី
ធ្វើដោយខ្លួន មានដំណឹងដីមេស្សី និងបុណ្យចំនួន សមច័្ន
វិបស្សនា បានឡើ ។ សមច័្ន វិបស្សនា ជាបុណ្យ មាន
ដំណឹងបុណ្យ ប្រើនជាងបុណ្យណា ។ ទាំងអស់ ។

ចុរអំពីនេះ សមច័្ន និបស្សនា ឪព្រៃនីនឡើ ។
ចាប់ជាប់ឡើ អ្នកនឹងបានត្រូវបាន ចាត់បន្ថែម ចាត់ឡើ ។

យើងខ្ញុំ សូមឧទ្ទិសចំណោកបុណ្យកុសលនេះ ចំពោះ
លោក អ្នក ដីមានគុណទាំងឡាយ មានមាតាបិតា ដីធ្លនីតា
ត្រូវបង្កាយាយក្ស និង ញ្ញាតិកាសាលាហិត មិត្តសំឡាង
ជាអើម ។ សូម លោក អ្នក ដីមានគុណទាំងឡាយជាអើមនេះ
អនុមេនៅ ចំពោះបុណ្យកុសលនេះ ហើយទួលយក ទួរត័រ-
មនុញ្ញដល ជាទីតាប់ចិត្ត កំបើអាក់ខាន់ឡើយ ។

មន្ទីរអាជីវកម្ម នគរបាល

ធ្វើប្រកបដោយអង្គភាព ប្រសើរជាងធ្វើរទាំងឡាយ

សាស្ត្រិន្តិ នគរបាល បានា

សច្ចាជាប់នាយក ប្រសើរជាង សច្ចាជាប់នាយក

ତଣ୍ଡରାଷ୍ଟିତ୍ୱ୍ୟ

**101, Boulevard de la République
77420 Champs sur Marne
Tél : 01 60 06 44 98
Fax : 01 64 62 17 41**

នាវត្ថុខ្លួនរោងវា

នាយក

គេកាន់ពុទ្ធសាសន៍សុខចំនួន

ភ្លាមជូលកែើតកែនប្រើនសុខា

សម្បូណីសហាយត្រប់អាជ្ញា

រួចរាល់ថ្វាជាមេយសារពុទ្ធ ។

ឯងកាន់ពុទ្ធសាសន៍ធ្វើចេដែរ

កែតាកំបែកបែរប្រចុះល្អុត

ពលរដ្ឋសេសកយំសេនរន្តកំ

ជាកិច្ចាកំទុគិតឆ្លាយ ។

រឹងនេះ តើមកពីនរណា

មកពីសាសនាមិនគិតជួយ

បុរិចម្រិតករលួយ

ដីងហើយត្រូវជួយកែលំអ ។

ឲ្យម្នាសងជាតិ និង សាសនា

ចំនួនជូលក្រុវអង្គរ

អប់រំកាយចិត្តប្រព្រឹត្តធមិ

ត្រីមត្រូវបរទង្វេ ។

វិងអ្នកដែលធ្វើឱសវិញ

ត្រូវនាបំចុះចេញកំក្រាលេនៅ

ដីម្បីជាតិយើងរស់តេនៅ

សាសនាតង់នៅវិកធ្វើងច្បាន ។

ឲ្យកម្នកតាំងទីធ្វើច្បាសា

ត្រូវឈប់ការពារមេរាសាមាន្យ

ទម្ងាក់វាបុះអស់វាន

ជាតិសាសន៍យើងបានសុខសាន្តហោង។